

**AMB QUÈ HA CONTRIBUÏT
A L'ESGLÉSIA I LA SOCIETAT
EL CARISMA DELS MISSIONERS DELS SS. CORS
(Dels anys 1930 als 1960)**

- 0. Introducció metodològica i propòsit del treball*
- I. Els SS. Cors vists des de l'interior de l'Institut*
- II. Teoria i pràctica de la devoció als SS. Cors*
- III. Qüestions històriques i qüestions ideològiques*
- IV. El Fundador i la Congregació*

**Amb què ha contribuït a l'Església i la societat
el carisma dels Missioners dels SS. Cors**

(Dels anys 1930 als 1960)

0. Introducció metodològica i propòsit del treball

I. Els SS. Cors vists des de l'interior de l'Institut

1. L'Associació dels SS. Cors
2. Calendari festiu, patrons i misses votives
3. Els SS. Cors a les Constitucions renovades i al Capítol següent
4. Els SS. Cors i l'estimació fraternal

II. Teoria i pràctica de la devoció als SS. Cors

1. Les dotze promeses
2. Consagracions i entronitzacions
3. Els primers divendres de mes
4. El Cor de Maria, l'Assumpció i un any marià
5. Ambdós Cors units
6. Iconografia del S. Cor

III. Qüestions històriques i qüestions ideològiques

1. Qüestions històriques
2. Qüestions ideològiques

IV. El Fundador i la Congregació

1. Perfil del Fundador
2. Aniversaris, procés de beatificació i favors atribuïts
3. La Congregació i el ministeri parroquial

0. Introducció: metodologia i propòsit del treball

El treball que segueix té la intenció de recollir els dos aspectes més fonamentals del carisma d'una Congregació com són la seva espiritualitat i l'estil aportat pel Fundador. Altres punts de vista —com la quantitat i forma de predicació o les tasques dutes a terme— podrien fer la visió una mica més panoràmica. Però no ens podem estendre massa.

30 anys més aviat grisos

Els paràgrafs següents abasten un període en general considerat poc creatiu. L'estudi comença a l'any 1930 quan el temps comença a apagar el resplendor de l'obra, carisma, missió i exemple del P. Joaquim Rosselló. Acaba l'any 1960 quan uns moviments una mica subterranis afloren a la superfície i, gràcies al Papa Joan XXIII, es concreten en el Concili Vaticà II. La magna assemblea obrirà un temps ben diferent, una època de diàleg i de renovació.

Les dècades dels anys 30 als 60 bé es podrien definir com “de ferro”. Passam per alt el marc general: la litúrgia allunyada de la vida, el desconeixement de la Bíblia, la moral formalista, especialment en qüestió de sexe.

A un nivell congregacional l'espiritualitat està encotillada pel dret canònic, es parla més de constitucions que d'evangelis, tenen més protagonisme les virtuts passives que les actives. S'esmoreeix la personalitat esplendorosa del Fundador a mida que transcorren els anys. La ideologia del *Movimiento nacional* contamina idees i sentiments. D'altra banda aquests anys no poden apel·lar a dates o fets rellevants i innovadors de l'Església o l'Institut.

El carisma esbiaixat

Amb ocasió dels 125 anys de la fundació bo serà esbrinar el que aporten els 30 anys esmentats, malgrat tot. Sí que poden mostrar algunes modestes realitzacions, mentre maduren idees i pràctiques que més tard donaran el fruit.

Els membres de la Congregació que es manifesten amb paraules, escrits i actuacions ho fan tots, sense excepció, des d'una visió molt recelosa de tot el que s'aparti de l'ortodòxia, l'autoritat i l'oficialitat. Que la jerarquia ha de ser escoltada i seguida és una norma que adquireix enorme importància. Ateisme i comunisme són concepcions de la vida que mereixen els qualificatius més virulents.

La reacció contra els que pensen diferent és previsible. El discurs dels SS. Cors es barreja amb exclamacions patriòtiques. Els ateus —rojos i comunistes—, són hordes que tot ho arrasen. Cal reparar les ofenses dels pecadors, aixecar monuments al Sagrat Cor, entronitzar les seves imatges a les llars. Sobretot cal abominar dels pecats contra la puresa que són la manifestació més clara de la perversió.

En un aital ambient no podem esperar la suficient claredat ni l'estat d'ànim requerit per desenvolupar una espiritualitat no contaminada pels esdeveniments que pateix la societat.

Tanmateix el carisma no es perd de vista. Amb una visió esbiaixada, però tot sovint es fa present l'espiritualitat dels SS. Cors i la figura del P. Joaquim Rosselló. És veritat que se'n subratllen els aspectes més durs i bel·licosos, però es tenen presents.

Les fonts

Quines són les fonts de les quals es serveix el treball? Les que tenen més pes són les Constitucions del 1949 i el llibret de les *Costumbres de la Congregación de Misioneros de los SS. Corazones de Jesús y de María* (Mallorca), any 1946. Però el material que aporten aquests llocs és mínim.

Una tercera font és el de les *Acta Missionariorum SS. Cordium*, sobretot pel que fa als decrets més solemnes del Superior General o directrius vàlides per a tots els congregants. I una quarta font, la més abundosa, és la de la revista Lluc. Els articles que hi trobam no tenen més autoritat que la de l'autor que els signa, però bo serà tenir present que es tracta de les persones que més sobresurten a l'Institut i que els continguts produïts són pacíficament acceptats per la resta de Congregants. Bé podem considerar que les seves idees i reflexions canalitzen el sentir de la majoria.

Els criteris

El criteri que guia aquestes pàgines és el cronològic, però no de manera rígida. Quan convé, per a una millor explicació del tema, es passa per alt. Els elements que hi aporta l'autor de l'estudi —en desigual proporció, segons les conveniències— són els següents:

- a) una contextualització del tema exposat a la revista, si es veu necessari.
- b) Un comentari sobre la qüestió examinada: des de l'avui que vivim es destaquen —que no jutgen— les tendències més accentuades de la teologia, els sentiments, l'estil de devoció i les proclames de caire sociològic i polític d'aleshores.
- c) No hi falten unes notes a peu de pàgina que citen les fonts emprades.

d) En les conclusions sol fer-se una comparació del tema estudiat entre l'avui i l'ahir. Tot i la llargària del treball, qui el signa ha hagut d'abreujar-lo molt per tal què no sortís desproporcionadament llarg. El material és extens i la inicial voluntat de voler-ne resumir els continguts més importants s'ha substituït per meres al·lusions.

I. Els SS. Cors vists des de l'interior de l'Institut

1. Associació dels SS. Cors

Un dels signes més antics de la devoció és la fundació de l'Associació dels SS. Cors. Va ser fundada pels Pares de Palma inspirats pel P. Joaquim Rosselló l'any 1899. El Bisbe Campins l'erigí canònicament. El juliol del mateix any va ser agregada a l'arxiconfraria del S. Cor de Jesús establerta a l'església de Sta. Maria de la Pau a Roma i així pogué participar de nombroses indulgències.

Els primers Congregants l'establiren a diferents llocs. En temps de la direcció del P. Jaume Rosselló arribà al número de 4.000 membres. Més endavant se li atribuïren més indulgències. La instrucció ofereix unes indicacions per instal·lar l'Associació a qualsevol església o oratori públic o semipúblic.

El Reglament de l'Associació duu la data del 13 de setembre de 1935 i consta de set capítols, el més interessant, el primer, dedicat a la finalitat de l'Associació. Explicita que l'objecte és el d'honorar els titulars amb actes de culte, reparar els ultratges i ofenses i procurar la santificació dels seus membres tot imitant les virtuts de Jesús i Maria. Per tal d'aconseguir la finalitat afavoriran, entre altres activitats, les pràctiques pietoses en honors dels SS. Cors, en particular l'entronització del S. Cor a la llar¹.

Comentari

Aquesta Associació fou un medi molt adequat per impulsar la devoció dels SS. Cors i de segur que dirigí molts dels seus membres pel bon camí. Els ideals oferts pel Cor de Jesús i de Maria, l'ajut dels companys, la direcció dels qui dirigien l'Associació de van donar fruits abundosos. Els congregants encarregats li dedicarem moltes energies

¹ *Acta Missionariorum SS. Cordium* (Abril de 1940), pp. 58-64.

El reglament, per sí mateix, conforma un marc una mica encarcerat i poc flexible. Hi falten d'altra banda, elements bíblics i teològics. Però també cal atendre a la seva naturalesa: unes normes de caire jurídic per precisar la finalitat, alhora que els mitjans més aptes per assolir-la. Les pautes del reglament no impediën per elles mateixes una gojosa convivència entre els afiliats ni minvaven el bon humor o l'espontaneïtat de la gent.

2. *Calendari festiu, patrons i misses votives*

El Consell General del 28 de febrer de 1934 estableix una classificació de les festes congregacionals. N'hi ha de primera, segona i tercera classe. Nadal i Pasqua són de primer. Els Cors de Jesús i Maria, de segona. Els patrons de la Congregació són classificats a la tercera classe.²

Passa el temps i Roma urgí un calendari propi per als Instituts. El Consell General demana ajudes per estudiar l'assumpte a fons. Estableix que els dies de festa per honorar sants i santes com a propis de l'Institut són tretze. La Mare de Déu era anomenada quatre vegades en diferents advocacions.

Les festes es referien a sants molt vinculats amb el Cor de Jesús i Maria: S. Francesc de Sales, seguits del Beat Claudi de la Colombière, S. Joan Eudes i Sta. Margarita Mª Alacoque.³ L'any 1961 el Superior General any demanà a la Sta. Seu que declaràs patrons secundaris a S. Francesc de Sales i Sta. Margarita Alacoque. El Papa Joan XXIII respongué afirmativament.

Les Actes demanen que el 17 d'agost es renovi la consagració als SS. Cors i seguidament es canti el *Te Deum*. Es prega per mantenir els ideals primers. Aquesta oblació equival a fer donació de la pròpia llibertat i de renunciar al que no sigui del gust dels SS. Cors. Els congregants demanen la gràcia de ser fidels a aquestes promeses, de sentir internament els ideals dels fundador. Que puguin glorificar els SS. Cors en aquest món per després gaudir d'ells en el cel⁴.

Quant a les misses votives en honor del Cor de Jesús i de Maria, el P. General fou rebut en audiència privada pel Papa Pius XII amb motiu de la celebració del 50 aniversari de la Congregació el 18 de maig de 1940. Li va demanar de poder celebrar una missa votiva

² *Acta Missionariorum...* o.c. (1939), p. 48)

³ *Acta Missionariorum...* o.c. (1941), pp. 145-47

⁴ *Acta Missionariorum...* o. c. (Gener 1952), pp. 1-4.

del Sagrat Cor tots els primers divendres de mes, excepte quan coincidís amb grans solemnitats. Entregà la petició en llatí i rebé resposta afirmativa posteriorment⁵.

Pius XII consagrà solemnement l'església i el món sencer al Cor Immaculat de Maria a la mateixa Basílica Vaticana el 8 de desembre de 1942. Després moltes diòcesis repetiren la consagració. Aquesta circumstància animà els congregants i el Consell General decidí de consagrar-hi totes les cases (14 de maig de 1943). Assenyala la festa del Cor de Maria a celebrar el 3 de juliol següent i va proposar una fórmula per a la consagració. Passada la data a les Actes es publicà una crònica de cada casa.

L'any 1947 el Procurador General va sol·licitar el privilegi per als congregants de celebrar una missa cantada i una altra resada de l'Immaculat Cor de Maria el dissabte dins de la vuitena del S. Cor. Petició concedida⁶.

Comentari

Els congregants cultiven inquietuds referents als SS. Cors. Mostren interès per celebrar les festes que recorden dades importants de l'Institut, per precisar uns patrons relacionats amb els titulars i no volen deixar aquesta devoció al marge de les celebracions litúrgiques, de la missa en particular. No obliden d'on venen i on volen anar.

Si la mirada queda una mica curta, fixa en les qüestions externes del calendari, els noms dels patrons i el directori litúrgic en part cal atribuir-ho a la idiosincràsia dels temps que corren. L'Església està molt atenta als elements externs, quantificables i normatius.

La petició de les misses votives al Cor de Jesús i de Maria indiquen també que els Missioners es movien per desplegar i actualitzar la devoció. Tot i admetent que es tracta de qüestions una mica formals no es pot negar que els congregants bategaven amb el ritme del carisma.

3. Els SS. Cors a les Constitucions renovades i al Capítol següent

El 24 de Gener de 1949 el Papa Pius XII va aprovar l'Institut i confirmà definitivament les seves Constitucions. Amb aquest motiu el Superior General, P. Gaspar Munar, escrigué una llarga exhortació a tots els Congregants. Un dels apartats es dedica a la devoció als SS. Cors alhora que afirma que és una característica de les nostres Regles.

⁵ *Acta Missionariorum...* o. c. (Maig 1940), pp. 80-83.

⁶ *Acta Missionariorum...* o. c. (1947), p. 57

Recorda que el Fundador tenia arrelada aquesta devoció i que posà la Congregació baix el seu patrocini. Estava convençut de que resultaria un medi molt eficaç per a la conversió de les ànimes. Per això volgué obligar els congregants a propagar la devoció amb un quart vot. Però, com que avui dia la Sta. Seu és renuent a admetre els quarts vots, les noves Constitucions l'han canviat per un propòsit especial.

I què diuen les Constitucions exactament? El Capítol XI es titula “Del especial propósito de propagar la devoción a los SS. Corazones de Jesús y de María.” Segueix així:

126. Los Congregantes están obligados por especial propósito a dar a conocer la devoción a los Sagrados Corazones de Jesús y de María, a extenderla por todas partes y a hacer, si posible fuese, que el mundo todo se consagrase a Ellos, ya que son el centro de la más ardiente caridad y el foco del amor más puro.

127. Erijan, si la prudencia lo aconseja, en cuantos pueblos den la santa misión o prediquen alguna cuaresma o novena, la Asociación de los SS. Corazones, tan enriquecida con indulgencias plenarias y parciales.

128. Se cumplirá con el especial propósito, cuando en ocasiones oportunas y con la debida prudencia, mediante conversaciones familiares, pláticas, sermones, conferencias u otros medios, se diere a conocer la devoción a los SS. Corazones de Jesús y de María, hablando ya de su utilidad, excelencia, ventajas, etc., ya inculcando a otros que también la den a conocer y la propaguen⁷.

L'any 1951 el Capítol General disposa vàries orientacions referents a la devoció als SS. Cors. A la sessió VI del dia 18 l'assemblea va prendre alguns acords. Pel que fa a la devoció dels SS. Cors —de manera molt resumida— concretà que s'havia d'aprofitar el moment favorable i posar discretament les Missions populars baix la seva protecció, així com mostrar-ne les imatges.

Calia afavorir la creació d'una Associació dels SS. Cors on predicassin, amb la deguda prudència. Convenia editar un butlletí per mantenir viva la flama de la devoció als SS. Cors. I establir un Secretariat de Propaganda que proporcionés estampes, impresos, medalles, càntics... Es faci sense ànim de lucre o amb uns guanys mínims.

Es decidí seguir dedicant una secció de la revista Lluç a propagar la devoció dels SS. Cors. El Capítol estava d'acord a recollir signatures entre els associats per demanar al S. Pare que consagri el món als SS. Cors. Segueixen altres detalls sobre la inquietud

⁷ *Constituciones* (1949), p. 45)

d'estendre la devoció, inclosa la conveniència d'una major col.laboració amb les Missioneres dels SS. Cors per així afavorir els ideals comuns⁸.

Comentari

El Capítol aprofita el moment de creixement de la devoció, gràcies a les iniciatives dels Papes respecte de vàries consagracions i les revelacions de Fàtima. No són, però, precisament els arguments més vàlids —al menys d'acord amb el pensament i el sentiment dels nostres dies— per estimular la devoció.

Les Regles podien haver aprofundit el text al.ludint en l'espiritualitat i la teologia del Cor de Jesús i de Maria. Però l'estil de la Sta. Seu era molt canònic i atorgava el protagonisme als actes externs i formals. Endemés tampoc s'havia estudiat tant el tema com més endavant es duria a terme. Per això, després d'indicar l'abast del vot —conèixer i propagar la devoció— es refereix a implantar l'Associació i fer-ne objecte de la predicació.

La revista Lluc es va prendre seriosament això de propagar la devoció. La de Julio/Agost del 1945 diu:

De cuán a maravilla haya cumplido esta bellísima misión son prueba fehaciente el centenar de artículos y poesías que llenan sus páginas, ilustradas por varias docenas de fotografías, xilografías y viñetas de los SS. Corazones de gusto exquisito⁹.

4. La Corona d'or

Els primers congregats propagaren amb ganes la *Corona d'oro* o *Diadema dei Divini Cuori di Gesù e di Maria*. Aquest conjunt d'oracions fou traduït al castellà per desig exprés del Fundador. El P. Perelló, com a bisbe de Vic, la volgué estendre per la diòcesi, però se li va fer notar que en realitat es tractava d'un conjunt de jaculatòries sense unitat. Al.ludien a l'àngel custodi, a la Sagrada Família i altres invocacions, algunes d'elles sense res a veure amb els SS. Cors, tot i que estaven enriquides amb moltes indulgències. El dit Pare volgué que fos una oració als SS. Cors, un acte de culte i encarregà la tasca a la Congregació.

⁸ *Acta Missionariorum...* o. c. (Agost 1951), pp. 24-26

⁹ Lluc (1945) 177. Article signat pel P. Jaume en fer un resum dels 25 anys de la revista.

El P. Perelló morí, però no es va oblidar la tasca i la pregària fou aprovada pel Bisbe de Mallorca. Les Actes expliquen en detall el treball fet¹⁰.

Aquesta corona va ser molt difosa per Mallorca gràcies a la Congregació. I els congregants la van assumir com una valuosa pregària pròpia. Fins i tot alguns amb dots musicals li vestiren una melodia i els arranjaments musicals convenients.

Comentari

Pot ser que el contingut de la jaculatòria de la Mare de Déu fos més escaient atribuïda a Jesús (*siau ma salvació*) des d'un punt de vista teològic i que la dirigida al Cor de Jesús ho fos al Cor de Maria. La jaculatòria una mica més llarga que es recitava al final de cada desena té ressonàncies evangèliques molt escaients per a una oració dirigida al Cor de Jesús.

Avui dia no forma part de la pregària habitual dels congregants ni del creients mallorquins. Els temps i les sensibilitats canvien. Però l'oració esmentada va jugar un paper important anys enrere.

5. Els SS. Cors i l'estimació fraternal

Elegit General, el P. Munar escrigué una circular als Congregants dient que era conscient de la seva debilitat i posava com intercessora el Cor dolcíssim de Maria. La bona Mare nostra, implora del Cor de Jesús gràcies especials....

Primeramente, le pedimos que nos diera un corazón verdaderamente paternal, lo más semejante posible al suyo, para saber amar a todos y cada uno de los Congregantes con aquel mismo amor con que Él amó a sus discípulos, cuando estaba en medio de ellos en su vida mortal...

Queremos ante todo que reine la caridad y que todas nuestras cosas se hagan en caridad (ICor 16,14)...¹¹.

Una altra circular amb la mateixa finalitat d'estimular l'estimació fraternal la trobam amb motiu del Nadal de 1939. Davant la impossibilitat de que en festes tan familiars els congregants es puguin reunir un sol lloc, el P. Munar, Superior General, escrigué una circular a tots els membres de la Congregació. Aprofita l'ocasió per donar gràcies a Déu del final de la guerra i relata com els hi ha anat als 24 congregants que foren mobilitzats.

¹⁰ Palma, 21 de Febrer de 1957, firmat: el Superior General. *Acta Missionariorum...*(Març 1957), 230-231

¹¹ *Acta Missionariorum...* o. c. (Juny 1939), pp. 1-3

Diu que no hi hagué cap baixa ni cap defecció, malgrat el difícil gènere de vida que hagueren de sofrir¹².

Comentari

Dos moments especials recorden aquestes circulars, botons de mostra d'altres semblants. Un és el de l'elecció del P. General per part del Capítol i l'altra la festa de Nadal en la que retornen a l'Institut 24 membres que hagueren de participar de prop en la lluita iniciada tres anys abans.

En els dos moments als quals fan referència les circulars apareixen en el rerefons, il·luminant tot el panorama, els SS. Cors. Ells són el model de l'estimació a la que aspira la Congregació, el seu amor cal que mantengui la flama de les ànimes de tots els qui pertanyen a l'Institut. Les expressions potser tenen un cert caràcter estàndard, però serveixen per la finalitat volguda i no semblen forçades. Afloren en unes circulars que, en principi, no tracten directament del tema. Vet aquí, doncs, una mostra de la influència i presència que la devoció als SS. Cors suposava i implicava per als congregants.

II. Teoria i pràctica de la devoció als SS. Cors

1. Les dotze promeses

El primer tema amb que ens trobam pel que fa a l'aprofundiment de la devoció al SS. Cors és el de les dotze promeses. Responen a les afirmacions que Sta. Margalida d'Alacoque va fer el maig de l'any 1673 corresponents a una de les seves visions.

Hi ha hagut èpoques en les quals s'ha insistit molt en aquestes promeses. Les comenta a la revista l'autor, al llarg de molts mesos¹³, l'any 1931 i 1932. Precisa el significat d'algunes paraules claus de la promesa. Per exemple l'elecció d'estat, el paper de la família, etc.

Comentari

Els comentaris de l'autor tendeixen a tonyir-se amb tonalitat jurídica. Parla dels fins i els medis, de la significació d'alguns vocables susceptibles de prestar-se a malentesos. Sobretot s'estén en la casuística quan parla de les condicions en que cal complir les

¹² *Acta Missionariorum...* o. c. (Desembre 1939), pp. 25-29.

¹³ J.A., M.SS.CC, *Adveniat Regnum tuum*, LLuc (1931 i 1932): Al llarg de l'any 1931 i bona part del 1932.

promeses que, per cert, explica amb arguments de conveniència i sovint força més del compte.

A la sensibilitat del nostre temps li costa combregar amb aquest tipus de promeses. Primer perquè les visions privades es miren amb una mica de recel i, en tot cas, no obliguen al cristià. Segonament perquè les promeses es podrien comparar a un ham amb el qual atrapar el fidel amb una oferta de ressonància mercantil. Finalment —entre altres observacions que es podrien fer— el vocabulari jurídic i casuístic a que recorre el signant no ajuda a fer el conjunt més atractiu.

2. Consagracions i entronitzacions

En fer la crònica de la Congregació, tal com consta a les actes del febrer de 1944, es parla de la *labor apostólica de la Congregación en Mallorca*. El cronista constata el moviment extraordinari i general suscitat per les revelacions de Fàtima i la consagració de l'Immaculat Cor de Maria, així com dels primers dissabtes. La Congregació, que té com a titulars els SS. Cors vol posar-se a l'avantguarda. S'estén a parlar de les gestions i reunions fetes, de les iniciatives de bisbes i arquebisbes.

A aquest tema dedicà el número de maig la revista Lluc. En una peregrinació de l'Associació dels SS. Cors al Puig de San Salvador de Felanitx es consagraren els seus membres davant al monument al Cor de Jesús. Les cases de la congregació també es consagraren al Cor de Maria. Els preveres predicaren de la reparació, dels primers divendres i dissabtes. Es tingueren diferents iniciatives de cara a repartir fulls, tríptics i plaques metàl·liques dels SS. Cors. Que tot sigui per a la seva glòria, acaba proclamant el cronista.¹⁴

Quasi nou anys més tard, baix la capçalera *Reinado de los SS. Corazones*, que tantes vegades inclou la revista, l'autor parla de l'entronització explicitant que és més que penjar un quadre. Significa que la família vol que entrin els SS. Cors per sempre, que prenguin possessió de la casa. Entronitzats: fets reis de la llar. Es un pacte singular entre els SS. Cors i la família.

La revista recull llistes de cases on s'entronitza la imatge del Cor de Jesús. És un dels apostolats més afavorits per la Congregació i un punt sovint de predicació, cosa que es reflecteix en les nombroses aportacions de la revista.

¹⁴ *Acta Missionariorum...* o. c. (Febrer 1944), pp. 244-245

L'entronització de les imatges dels SS. Cors o del Sagrat Cor es pot considerar com una creuada per establir el Regnat social del Cor de Jesús a la societat mitjançant la família. Es fonamenta en l'afirmació de Jesús a Sta. Margalida: *Regnaré a través del meu Cor*. Les revelacions a la santa diuen que el Cor de Jesús establirà la pau en les seves cases, els donarà les gràcies necessàries per al seu estat de vida, els confortarà en les seves afliccions i beneirà les seves empreses.

L'entronització implicava una cerimònia presidida per un prevere a una llar determinada i naturalment el compromís d'una vida de més oració i costums cristianes. La imatge regnava des del seu trono a la sala principal de la casa. Diversos Papes aprovaren aquesta iniciativa.

Comentari

L'entronització de la imatge del S. Cor i també dels SS. Cors fou una pràctica molt popular entre els fidels. Hi havia tot un ritus previst i indubtablement les imatges atorgaven un to devot a la llar. Es parla a la necessitat de ser coherents entre l'entronització i el comportament del dia a dia.

Però també és veritat que massa sovint es passa per alt aquesta dimensió per ressaltar el fet i el ritus de l'entronització. Preocupa molt el número, les llistes

A l'època algú plantejà la dificultat: ¿per què ara es parla dels SS. Cors i abans normalment només del Cor de Jesús? La resposta, d'escassa profunditat, és que Jacinta, la vident de Fàtima, confessà en el llit de mort que el Cor de Jesús desitjava ser venerat juntament amb el Cor Immaculat de Maria¹⁵.

3. Els primers divendres de mes

El títol d'un article representatiu per l'agost del 1938 exhorta a afavorir la devoció per reparar les ofenses i que Ell regni en el nostre cor. Fonamenta la gran conveniència dels primers divendres en les revelacions fetes a Sta. Margarita. Es tracta d'un gran mitjà per aconseguir la perfecció espiritual. I la mort serà molt dolça si en vida el fidel ha tengut una tendra devoció al S. Cor¹⁶.

Convé tenir ben present la gran promesa de combregar els primers divendres perquè garanteix una mort en gràcia de Déu. Però endemés són igualment convenients les deu

¹⁵ G. M., Reinado de los SS. Corazones, Lluç (1954), pp. 7-8

¹⁶ Lluç (1938), pp. 179-181

pràctiques autoritzades proposades per Sta. Margalida i el P. Croisset. Es refereix a l'ofertament d'obres, la confessió, la comunió, la meditació, la missa, les visites al sagrari, la devoció a la passió, alguna obra bona o mortificació i l'Hora Santa.

Acaba l'article amb un *Viva el Corazón de Jesús*, seguit d'un *Viva la España catòlica*¹⁷.

Comentari

En els anys de la guerra civil i els que seguiren l'impuls religiós es va afavorir des de l'Estat (nacionalcatolicisme). L'escassetat de mitjans i aliments es compensà amb una fe poderosa i el recurs a la virtut de l'austeritat. En aquest clima el pensament de la mort i de les anomenades veritats últimes (mort, judici, infern i glòria) van esdevenir protagonistes de la predicació. No rarament els clergues i, en particular els grans predicadors, tocaven el registre de la por per tal que els fidels es penedissin de les seves faltes i passassin pel confessionari.

En aquest context no és estrany que obtingués molt èxit la gran promesa. El conjunt no deixa de ser ambigu. Per una banda res hi ha a dir, ben al contrari, de que es propagàs l'acostament a l'Eucaristia: és el fonament i la meta de l'Església. Però el fet que la por i jugàs també el seu paper, que les comunions gravitassin a l'entorn d'un fort individualisme i tengués poca presència una visió social més àmplia no deixen d'aixecar interrogants.

4. El Cor de Maria, l'Assumpció i un any marià

Pius XII consagrà el món al Cor de Maria. En el context de les revelacions de Fàtima diu el Papa que no sols entrega l'Església, sinó tot el món al Cor de Maria. Un món colpit per discòrdies profundes, que crema en incendis d'odi, víctima de les pròpies iniquitats. Demana que aturi el diluvi de neopaganisme.

Als congregants produí gran alegria la consagració i cal ara fer personalment efectiva aquesta consagració amb una vida profundament mariana i apostòlica per tal de dur al món el remei que necessita¹⁸.

Al llarg de l'any 1948 i part del següent trobam una sèrie d'articles firmats pel P. F. Servera que s'endinsen en el terreny de la teologia, de caire escolàstic, i que mantenen un

¹⁷ Lluc (1938), pp. 221-223

¹⁸ Lluc (1942), pp. 212-13

bon nivell. No versen directament sobre el Cor de Maria, però sí sobre el seu paper en diferents advocacions i circumstàncies¹⁹.

Amb motiu de les consultes a l'episcopat catòlic sobre la conveniència de declarar el dogma de l'Assumpció (Pius XII, any 1946) trobam escrits varis a la revista sobre el tema. Diferents són les perspectives: significació del concepte, la mort de Maria, definibilitat del dogma, oportunitat de la definició, etc. Finalment considera i reflexiona sobre la maternitat divina que és la clau de tots els arguments assumpcionista. Segueixen els escrits en els dos anys següents. Potser que grinyolin un poc amb el to més popular de la revista²⁰.

Una gran importància s'atorga a la revista a la temàtica assumpcionista, sobretot al llarg de l'any 1950. És comprensible, doncs el 8 de desembre d'aquest any es proclama el dogma. Ressona la temàtica l'any següent.

L'any marià mereix també un tractament privilegiat, fins hi tot en el paper de més qualitat de la revista. Va ser ocasió per tal que es celebràs el Congrés de Lluç, que desembocà en la peregrinació de la imatge peregrina per diferents pobles de l'illa.

El Papa Pius XII proclamà un any sant amb motiu del centenari de la proclamació de la Immaculada (1953-54). La Inspectora en cap de l'ensenyament primari ordena que totes les escoles de Mallorca han de ser consagrades al Cor de Jesús i a Cor de Maria.

El Superior General pren peu d'aquest fet per escriure igualment una circular als congregants sobre l'any marià. A un apartat d'aquesta es parla de la Mare de Déu i la Congregació, de la devoció del Fundador al Cor de Maria. Recorda que moltes de les cases de l'Institut són il·lustres santuaris dedicats a Maria i en particular les escoles apostòliques, sense que s'hagués fet volgutament: La Gleva, Artajona i Lluç. Segueix un altre apartat afirmant la necessitat de la protecció de la Mare de Déu i un darrer parla del què es pot fer per millor honorar-la.²¹ Durant l'any 1954 la revista roda entorn de la Immaculada concepció.

Surt al llarg de l'any la temàtica del P. Perelló com apòstol dels SS. Cors. De fet desenvolupà una gran activitat al respecte: aprovació d'un esbós dels SS. Cors. 16.000 famílies de Vic es consagraren als SS. Cors. Erecció de la Pia Unió sacerdotal diocesana

¹⁹ Lluç (1948), pp. 52-54; pp. 76-77; 100-101; 123-124

²⁰ Lluç (1949), pp. 6-7

²¹ *Acta Missionariorum...* o.c. (Març 1954), pp. 115-119

dels SS. Cors, aprovació de la Legió de *Reparadores Misioneros Ocultos de los SS. Corazones de Jesús y María*.

De part seva el P. Escandell relata les proves d'amor fervent d'Eivissa als SS. Cors. S'explica que, des del cel, arribà la confirmació del dogma de la Immaculada —quatre anys després— amb la revelació de la Mare de Déu a Lourdes. Queda clar el privilegi i que no es repeteix. Hi ha referències al simbolisme del sol i la lluna correlatives a Jesús i la seva Mare. No hi falta l'al·lusió de que Espanya es va consagrar al Cor de Maria, com Pius XII li consagrà tot el món. Moltes nacions s'uniren a la iniciativa²².

El Secretariat diocesà passà revista a les iniciatives de consagració al Cor de Jesús i de Maria. Considerà molt satisfactori el seu primer any de vida. Fa una ressenya de les publicacions fetes.

Totes les parròquies renovaren la consagració al Cor de Maria i bastantes a tots dos Cors, com feren nombroses congregacions religioses. Balanç molt significatiu. Mallorca ha conservat el lloc d'honor que s'ha guanyat des de fa segles pel que fa al culte dels SS. Cors a tota Espanya²³.

Es fa un elogi de la intenció d'erigir un monument a la muntanyola de Na Burgesa que domina la badia de Palma. Així com antigament hi havia cartes de sanitat pel qui viatjava (les hi donaven al port d'on sortia i les entregava al port on entrava), així també aquest monument a la Mare de Déu. El monument ha d'avisar als qui venen de que aquesta és terra de Maria, lloc on es professa la vertadera fe i s'observa la llei de Déu. Però també adverteix als mallorquins que el monument ha de correspondre amb l'actuació dels seus habitants. Es demana col·laboració econòmica a través diari Mallorca, Balears i Última Hora²⁴.

Algunes referències telegràfiques a la consagració d'Itàlia i l'autenticitat de les llàgrimes de Siracusa (1953).

Segons escrits de la vident Llúcia (febrer 1939) Portugal s'allibera de la guerra gràcies a la consagració feta pels bisbes. Espanya ha sofert en part el càstig. El 2 desembre 1940 la pastora escrivia a Pius XII demanant la consagració del món i particularment de Rússia

²² Lluc (1954) Veure aquest any per les referències fetes al text

²³ Lluc (1955), pp. 14-15

²⁴ Lluc (1956), pp. 268-69

al Cor de Maria. Així s'abreviaria la tribulació. El tercer missatge de Fàtima es manté en secret i l'any 60 es sabrà. Així ho vol la Mare de Déu.

Bèlgica i Espanya també es consagraren al Cor de Maria. Tanmateix el jou moscovita continuava sent un perill. Cal confiar en la Mare de Déu²⁵.

Abans de Fàtima el Cor de Maria era dolç, sagrat, puríssim. Sobretot puríssim era l'adjectiu més comú de les pregàries aprovades. Però Fàtima només atorga l'adjectiu d'Immaculat. El terme té a veure amb la Immaculada concepció, privilegi únic. El 22 d'agost s'establí la festa per Pius XII amb l'adjectiu Immaculat. Ella és model de comportament per a nosaltres.

Comentari

Digne d'elogi és la ressonància que les consagracions del Papa i dels bisbes troben en els Congregants. Potser en els escrits hi ha una mica d'exageració literària, però la impressió és de sintonia i goig.

Que hi hagi una bona dosi de sentiment és quelcom de positiu, però hauria d'equilibrar-se més amb un sentit bíblic i teològic que només en alguns autors, com els PP. Servera i Miquel Ollers s'hi troben. Si bé cal tenir en compte, que la revista té una projecció popular.

Les mostres d'entusiasme per la Mare de Déu es barregen sovint amb els entusiasmes patriòtics i els bons patriotes, per descomptat, són els catòlics.

S'atorga una importància fora de lloc a les revelacions privades. Es cita molt Sta. Margalida i molt menys la Bíblia i altres místics que també han aportat a la devoció del Cor de Maria.

5. *Ambdós Cors units*

La qüestió d'unir el Cor de Jesús i de Maria ve de lluny. No poden anar en paral·lel perquè parlem de cultes diversos: latria i hiperdulia. Tanmateix s'han fet seriosos esforços per aproximar-los el més possible i s'ha de dir que algunes correspondències s'hi poden trobar. Las pàgines de la revista Lluc toquen el tema tot sovint.

Una breu sèrie d'articles (*¡Sed devotos de los SS. Corazones!*), firmats pel P. B. Pericàs, estimula a no tenir escrúpols de reunir-los en una mateixa devoció.

²⁵ Lluc, (1959), pp. 273-75; 290-291

Ambos corazones son llamas de un mismo fuego que ha de calentar la gélida humanidad. Dos notas de un mismo cántico. Están demasiado unidos para que podamos entrar en uno sin entrar en el otro (P. Croisset). Desde la encarnación al calvario latieron juntos.

L'autor cita tres sants que van unir estretament ambdós cors: S. Francesc de Sales, S. Joan Eudes i Sta. Margarita M. Alacoque. Explica també que el Beat Claudi Lacolombière, junta inseparablement ambdós cors el culte i l'amor. Deia el sant: *que els de Jesús i M. visquin en el meu a fi de que li comuniquin els seus moviments i que tot el que s'hi mogui estigui conforme amb ells.*

Bernardo Hoyos no separà el de Maria del de Jesús en la seva predicació. Es relata que percebé grans resplendors procedents del Cor de Jesús que després es concentraren i entraren en el Cor de Maria. D'aquí irradien a tots els homes les gràcies i favors en forma de raigs lluminosos en el aqüeducte que és la Mare de Déu. Les causes de tots dos Cors caminen molt juntes.

José Mª Coudrin: *El Cor de Maria està travessat per l'espasa com indicant que pel seu medi hem d'arribar fins a Déu. El Cor de Jesús se'ns presenta obert pel ferro de la llança. En ell hem de fer la nostra morada i llar del repòs definitiu.*

Aporta també l'argument favorable de la medalla miraculosa i la jaculatòria programa de vida: *Oh Cor de Maria, pren el meu cor i posa'l dins del de Jesús*, de Bernardeta de Subirous.

Abans del P. Hoyos ja la devoció es coneixia a Espanya. S'al·ludeix als jesuïtes de S. Martí de Palma que formaren una confraria per a honorar ambdós Cors, la primera a l'Estat. Els escrits ponderen la floració d'Instituts religiosos amb el títol dels SS. Cors i l'esforç que fan per propagar-ne la devoció. Cita la dels Missioners SS. Cors a Mallorca amb l'interès del P. Joaquim Rosselló per a la devoció des de petit. Igualment el desig de propagar la corona d'or. Relaciona les aparicions de Fàtima amb els SS. Cors.

Reconeix que no hi ha textos pontificis que parlin de la devoció conjunta, però l'aprovació d'Instituts que tenen ambdós titulars n'és un argument indirecte. Com també ho seria una certa analogia que fa la fórmula de consagració al Cor de Maria el Papa el 1942. I també s'han fet passes endavant cap a la festa única dels SS. Cors. El camí vers una major unió és lògic: Redemptor i corredemptora, l'amor dels quals es simbolitza en el cor. Encara més analogies: primers divendres si primers dissabtes. *Al Cor de Jesús pel Cor de Maria.*

I també tenir ben present la jaculatòria: *Dolç Cor de Jesús siau mon amor, Dolç Cor de Maria siau ma salvació*²⁶.

El P. Josep Obrador en un escrit titulat *Las fiestas del amor* també s'afegeix a la corrent en favor de venerar ambdós cors junts. Juny, el mes de l'amor, del record de l'incendi del Rei i centre dels cors... La festa de l'amor és la festa del Cor de Jesús.

Els Missioners dels SS. Cors volen unir els dos cors tal com ho féu Déu inseparablement: el Fill i la Mare. Per això nosaltres unim en una mateixa solemnitat ambdós cors. I es que nosaltres som pirotècnics de la pira d'amor dels SS. Cors. Així ho mana el nostre títol i la nostra finalitat. Hem de ser els primeres en l'avantguarda dels SS. Cors. Després passa revista a la solemnitat en què s'ha celebrat aquesta festa a Lluc, a Palma i en alguns pobles²⁷.

Al llarg de l'any 1948 el P. F. Servera escrigué una sèrie d'articles, de to teològic, sobre la Mare de Déu. El darrer es titula: *El corazón de María junto al corazón de Jesús*". El desig de honorar-los junts, ja que junts bateguen, impulsà a demanar a Roma la commemoració del Cor de Maria el dia després del Cor de Jesús. És violent fixar l'atenció només en un d'ells. Estan units en l'encarnació, la Passió i la glòria del cel, en la vida de l'Església. L'autor explica seguidament cada una d'aquestes unions. Acaba en la unió dels cors en l'Església. Van juntes ambdues devocions²⁸.

Pius XII uní el Cor de Jesús amb el de Maria. Eren recents les aparicions de Fàtima. En un radiomissatge de 1942 el Papa consagrà el món al Cor de Maria afegint que ja havia estat consagrat al Cor de Jesús. De manera paral·lela, ara el consagrava a la seva Mare.

Aviat esperam que arribarà el dia de la consagració conjunta als SS. Cors, comenta esperançat l'articulista. I així acaba com havia començat l'article: *¡Albricias! El gran día se acerca*²⁹

Un diàleg del P. Seguí amb el Director General de l'apostolat de l'oració a Roma. Avançant el diàleg diu l'entrevistat que Déu ha unit inseparablement ambdós cors en l'obra salvadora de la humanitat. Es la Mare dels homes i el camí per arribar a Jesús. De Jesús s'ha d'esperar la salvació i la victòria, però en temps crítics s'acudeix al Cor de la

²⁶ Lluc (1946), pp. 32-33; 52-53; 78-79; 134-135; 206-207

²⁷ Lluc (1945), pp. 166-168

²⁸ Lluc (1948), pp. 123-24

²⁹ Lluc (1950), pp. 1-4

Mare per tal que acceleri el regne del Fill que també és el seu i sigui el camí segur per arribar al Cor de Jesús.

El P. Seguí respon que el P. Rosselló sempre els va honorar tots dos junts i els seus fills s'obligaren a propagar aquesta devoció amb un vot. Semblant diàleg tengué l'esmentat Pare en el congrés mariològic internacional, en el qual es reuniren representants de tots els instituts religiosos masculins consagrats al Cor de Jesús i de Maria.

El Bisbe de Vic afirma que els grans devots del Cor de Jesús ho foren també del Cor de Maria. Anima a entronitzar ambdós cors. Ja en el s. XVII hi hagué congregacions dedicades a tots dos (Col·legi S. Martí, Companyia de Jesús, Palma). El mateix bisbe fundà una Associació sacerdotal diocesana dels SS. Cors de Jesús i Maria. La finalitat consistia a viure la devoció als SS. Cors i propagar-la com mitjà per a santificar famílies i individus³⁰.

Lleó XIII consagrà el món al Cor de Jesús i Pius XII al Cor Immaculat de Maria. La devoció als SS. Cors ha crescut des dels inicis del segle. Pius X volgué que cada any es renovàs la consagració al Cor de Jesús. L'any 1920 i 1924 es canonitza Sta. Margalida Alacoque i Juan Eudes respectivament. L'encíclica *Misericordissimus Redemptor* és de l'any 1928 i proposa nou ordre de la missa i ofici. Al llarg d'aquest camí han acompanyat nombroses pràctiques de devoció als SS. Cors: primers divendres, entronitzacions a les llars, associacions, 40 hores³¹.

Un escrit titulat: *Con esta señal venceràs* (Academia de los SS. CC.), exposa que el món està malalt moralment, però la medicina està a punt. Els Papes insisteixen amb encícliques i consagracions. El gran complement del Cor de Jesús es el Cor de Maria. Fàtima ha despertat els fidels per tal que vagin a Jesús. Fàtima és la continuació de Paray-le Monial. Per molts llocs s'aixequen monuments, es fan consagracions i s'erigeixen associacions. Els Missioners SS. Cors ja no són els únics que volen estendre la devoció a ambdós cors³².

Al Seminari de Río IV ressonen aquestes inquietuds. Els seminaristes reben formació al respecte i tenen interès per les entronitzacions en particular³³.

Un error moderno y la devoción a los SS. Corazones. Aquest títol serveix per a tres diferents escrits signats per Juan A. Martorell. Afirma primerament que el món està trist.

³⁰ Lluc (1952), pp. 41 i 66-67

³¹ Lluc (1952), pp. 55-56

³² Lluc (1952), pp. 104-105

³³ Lluc (1952), pp. 108-110

Hi ha rumors de noves guerres, pactes i aliances militars. Sartre i el seu existencialisme estan de moda. El remei l'ofereix la devoció als SS. Cors. Déu es fa visible en el misteri de l'Encarnació, base de la devoció als SS. Cors. L'existencialisme de Sartre ens separa del Creador, mentre que la devoció al Cor de Jesús ens hi aproxima. La devoció als SS. Cors és el gran remei per la tristesa profunda del nostre món a causa de l'existencialisme de Sartre³⁴.

Hi ha publicacions que es refereixen a l'interès de Pius XII de consagrar el món a ambdós cors al llarg de l'any 1950. Però la data s'anà desplaçant. Per la seva part el Bisbe de Mallorca crea un secretariat per tal que les famílies es consagrin a ambdós cors. L'organisme fa una intensa propaganda: fulletons, quadres, catequesi.³⁵

La *Academia de los SS. Corazones* fa referència a l'any 1745 en parlar dels principis de la devoció als SS. Cors a Menorca. Es feu costum d'afegir al nom propi la referència *del Sagrat Cor, o dels SS. Cors o del Cor de Maria*. Fins i tot el butlletí del bisbat publicava el nom de les parròquies que més s'havien distingit en aquest punt. Després l'article s'estén parlant de la devoció en l'actualitat³⁶.

Comentari

La teologia catòlica —i en conseqüència la Congregació— sempre ha trobat dificultat a l'hora de parlar dels cors de Jesús i Maria amb un mateix llenguatge. És natural, perquè es situen en dimensions diferents. De totes maneres no ha faltat interès a l'hora de cercar arguments teològics, bíblics i pastorals per unir-los.

Els congregants —tal com reflecteix la revista— exploren els escrits dels sants devots del cor de Jesús per veure si hi troben al·lusions que permetin unir-los. Igualment fan amb el magisteri pontifici. Insisteixen en la coherència d'unir ambdós cors. Ho estigueren en l'encarnació, la vida pública i la passió. Ho estan en el cel. Cerquen paral·lelismes literaris, tot i no desconèixer les dificultats que pugui posar la teologia.

Confien que el Papa Pius XII consagri el món als SS. Cors, després de fer-ho al Cor de Maria. De part seva el P. Seguí aprofita solemnes trobades a Roma per deixar clar que la Congregació, la Diòcesi i el Fundador veneren tots dos cors units i que la imatge de

³⁴ Lluc (1952), pp. 167-68; 187-188; 233-235

³⁵ Lluc (1954), p. 41

³⁶ Lluc (1954), pp. 110-11 y 113

Barberis així ho plasma. S'estranya de que la pintura hagi tingut dificultats en ser exposada a S. Celso.

Es descriu sovint el món amb pinzellades apocalíptiques. Res s'aguanta. Però el remei extraordinari és el Cor de Maria. En aquest context es cita molt Fàtima. El cor de Maria du al Cor de Jesús. Les revelacions privades tenen un protagonisme que no sintonitza amb la sensibilitat teològica actual.

6. *Iconografia del Sagrat Cor*

La devoció comença venerant la ferida del costat. Al llarg dels dotze primers segles no hi ha constància del culte privat. Abans de Sta. Margalida les representacions del cor es resumeixen:

- Símbol de la ferida del costat. Algun comentari de S. Agustí i altres escriptors medievals. Al s. XIV s'incrementà la devoció a les cinc ferides. La del costat es concreta en el cor. També s'atorga un paper central a la llança. Les cinc ferides i la devoció al Cor de Jesús gairebé es confonen.
- La mística medieval tendeix a traspasar simbòlicament les ferides de Crist en el propi cor. La representació recorre a la fletxa que travessa el cor, o el dibuixa devora una creu o també rodejat de la corona espines, o rodejat de flames.

A mida que passa el temps trobam una gran varietat de representacions del tema que es concretaran en la imatge més estesa de Sta. Margarita. Ella mateixa la dibuixà per a les seves novícies fent memòria de les visions rebudes. Això en el segle XVI.

Hem esmentat fins ara el cor separat de la persona quant a símbol d'amor. La Congregació del Sant Ofici prohibí aquesta representació en el culte públic per tal de no desorientar els fidels. Aleshores el cor es va unir a la persona. Dues tendències més clares es fan notar: la d'inspiració italiana que pinta a Jesús agafant el seu cor amb una mà. I la d'inspiració francesa que dibuixa el cor sobre el pit de Jesús³⁷.

El P. Nicolau Bauzà elogia àmpliament el quadre de D. Pedro Barceló. Alaba la composició i el cromatisme. Diu que l'artista es troba en plenitud de facultats i que el

³⁷ Lluc (1946), pp. 264-265; (1947), p. 90. L'escrit primer es remet a la revista "Cristiandad" (1945), N°s. 29 i 30

tema està ben poc explorat encara. Innova pel fet de que introdueix la Trinitat en l'entorn de les imatges dels SS. Cors³⁸.

Corazón entre flores y espinas: l'article exposa que necessitam imatges per avivar el sentiment i l'amor. La iconografia cordimariana el presenta amb una corona de flors. El perfum simbolitza vida interior de la Mare de Déu i la policromia de les flors la varietat de les virtuts. La puresa en particular que fa relació a l'assutzena. Aquest cor d'amor maternal demana reparació als ultratges que li fan, diu l'autor que no firma³⁹.

Comentari

Alguns dels trets que Santa Margalida associà al Cor de Jesús es feren molt populars i es tengueren ben en compte al llarg dels anys que ens ocupen. El cor envoltat de flamarades, coronat d'espines, amb una ferida oberta de la qual brollava sang. Una creu que emergia de l'interior.

La iconografia d'aquesta època referent als Sagrats Cors és un dels elements que probablement l'han fet poc atractiva per al nostre temps. Les imatges són exageradament dolces, de colors pastels, abunda el color rosa, posats de pietat forçada, detalls realistes referents al cor... El gust artístic d'avui dia és ben diferent.

Estranyament només hi trobam alguna al·lusió fugissera dels quadres dels SS. Cors de Faust Morell i de Barberis. Aquest últim és molt conegut i alabat pels congregants. Quan es va exposar a S. Celso les jerarquies romanes van cridar l'atenció sobre el fet de que es dibuixessin conjuntament.

III. Qüestions històriques i qüestions ideològiques

1. Qüestions històriques

Pel que fa a les qüestions històriques, trobam uns quants articles, firmats pel P. Gabriel Seguí, amb aquest títol entre els anys 1941 i 1942. Parteix de l'activitat del P. Hoyos, mort el 1735. Explica que pocs anys després, en el convent de les Caputxines hi ha una vitalitat extraordinària pel que fa a la veneració del S. Cor de Jesús.

³⁸ Lluc (1946), p. 157

³⁹ Lluc (1953), p. 169

El P. Hoyos va fer conèixer la devoció i arrelà sobretot a Palma gràcies als membres de la seva mateixa ordre, els jesuïtes. A Montesion es conserva una imatge dels SS. CC, cosa que permet deduir la devoció dels fidels, per pocs que fossin.

També tengué algun tipus d'influència en la devoció a Mallorca una Congregació de sacerdots de caràcter privat, que pels anys 1885 s'establí a Montesion i durant uns anys va presidir el P. Bartomeu Jaume

En un tercer article explica l'autor que la propagació de la devoció a Mallorca va venir de la mà de les religioses caputxines i de la residència dels PP. Jesuïtes, particularment del G. Trigueros, que tingué molta influència sobre el P. Joaquim Rosselló. El G. Trigueros va formar el P. Joaquim en els anys de joventut, avisant-lo dels perills en que podia caure. El Fundador n'estava molt agraït.

Parlaven tot sovint del tema. En les reunions mensuals orientades a la preparació del primer divendres es reunia un grup de seminaristes i mai hi faltava el P. Joaquim. Es referia aleshores a la conveniència d'una fundació dels SS. CC. per predicar pels pobles i *meter fuego*, com deia en una típica frase seva.

Quan Joaquim demanava al Germà si era convenient que entràs a la companyia, li deia que no, perquè estava reservat per a un altra destí: ser Missioner dels SS. CC. I en altres ocasions surt novament aquesta qüestió en les esmentades Notes⁴⁰.

Cal parlar també de l'escola catequètica dels SS. Cors. El P. Jaume Rosselló, devers l'any 1909, organitzà una reunió dominical de soldats a la sagristia de l'església dels SS. Cors amb la finalitat de preservar a aquests joves, allunyats de la família. D'aquestes reunions venen els torns militars de vetla davant el Santíssim a la festa dels SS. Cors.

L'origen de l'escola cal cercar-lo en l'associació de mares cristianes de Montesion. S'inaugurà el 14 novembre 1939 amb una assistència de 33 homes que a la fi de curs arribaren a 67 El mateix any 1945 foren 178 els inscrits i hi assistien una mitjana de 107.

El creixement era degut a la propaganda de boca a boca. Es assistents procedien de barris molt allunyats. El mètode era el mateix del P. Jaume Rosselló 30 anys abans. Cant a la Mare de Déu, exposició d'un punt dogmàtic o moral. Es passava llista i s'acaba amb un passatge de la història sagrada, la vida de Crist o història de l'Església. Es rifaven objectes profitosos i es prestaven llibres.

⁴⁰ Lluc (1941), pp. 97-98: 117-118; 213-215. *Notas referentes*, o.c. pp. 21-22; 50-51

A fi de curs s'organitzava una excursió per als qui hi havia assistit al menys a més de la meitat de les classes⁴¹.

Ben cert que el P. Joaquim jugà un paper protagonista a l'hora d'estendre la devoció. De jove rebé la influència del esmentat Germà jesuïta. Ja de sacerdot no perdia ocasió de predicar sobre el Cor de Jesús i sovint també del Cor de Maria. La insistència i la intensitat amb que en parla a les notes biogràfiques són una clara demostració de que el tema li interessava molt. N'hi ha prou de verificar que ve a ser un tema transversal. En tota ocasió el recorda, el té ben assimilat.

Al llarg de la publicació de les *Acta Missionariorum Sacrorum Cordium* i de la revista *Lluc* es troben multitud de notícies i fets sobre els SS. Cors, particularment a les pàgines titulades *Por el Reinado de los SS. Corazones* o les que firma *Academia de los SS. Corazones*. També hi ha notes soltes animant a despertar a la devoció, a aprofundir-la, a tenir-ne present les seves riqueses. Així als escrits encapçalats per la paraula *variedades*. No aprofundeixen, simplement donen la notícia.

Les informacions són, per exemple, sobre consagracions de les cases a diferents pobles, inauguració de monuments a Mallorca i més enllà, consagracions de les cases de la Congregació i d'algunes diòcesis. No hi falta la referència a les reconciliacions en les missions davant la imatge del Sagrat Cor o dels SS. Cors. Tampoc s'ometen les corones d'or que clouen algun acte religiós més important. HI ha notícies de consagracions de grups d'al·lotes al Cor de Maria, de quaranta hores i altres funciones en honor dels SS. Cors. També d'específiques consagracions al Cor de Jesús amb motiu d'alguna festa o data destacada.

Molt es parla de la consagració del món i l'Església al Cor de Jesús per part de Lleó XIII (1889), al Cor de María per part de Pius XII (1942). El Papa Joan Pau II va repetir la consagració al Cor de Maria els anys 1984 i 2000. Davant notícies més destacades i referides als SS. Cors la revista *Lluc* al·ludeix a la joia dels congregants. Un botó de mostra amb motiu de la consagració de Pius XII al Cor de Maria:

No es necesario decir con cuanto placer recibimos la fausta nueva nosotros los Misioneros de los SS. Corazones, ni como esperamos la habrán recibido nuestros lectores tan devotos de la Moreneta y tan amantes de nuestra Congregación. Sólo falta ahora que hagamos

⁴¹ *Lluc* (1956), p. 38

personalmente efectiva esta consagración con una vida profundamente mariana, y marianamente apostólica para llevar al mundo el remedio que necesita⁴².

El segon semestre de 1948 i tot el 1949 el P. Munar escrigué una sèrie d'articles sobre la *Devoción de Mallorca a la Asunción de la Virgen*. La visió és bàsicament de caràcter històric. No deixa d'estudiar les festes i imatges dels diferents pobles de Mallorca. Amb el temps aquests escrits desembocaren en un llibre. Moltes de les pàgines estan dedicades a la iconografia assumpcionista.

Una sèrie d'articles firmats pel P. G. Seguí informa sobre els Instituts religiosos relacionats amb els SS. Cors. Una manifestació de la vitalitat de Mallorca a la primera meitat del segle XIX fou com resolgué els problemes de l'indiferentisme i la falsa llibertat. Es suprimiren trenta convents el 1835, però ja en els primers anys del segle XX s'establiren 205 noves comunitats. Sis eren de congregacions masculines i quinze de femenines. Totes elles fundades a l'illa, apart dels 17 Instituts ja ben coneguts a l'Església.

Una representació de les comunitats femenines fou la que inicià Sebastiana Lladó Sala, de Campos. Amb habilitat i zel apostòlic fou mestra de nines. La seva devoció era a la Mare de Déu del Carme D del Carme, probablement perquè l'obra del P. Palau influïa a Mallorca. Un grup es dedicà a l'apostolat d les dones ensenyant catecisme, exercicis en complet recés, aleshores poc coneguts. El grup es comprometé i es volgueres vincular amb vots i formar una congregació el nom de la qual acabaria sent dels SS. Cors.

L'escrit de l'autor dóna detalls interessants sobre el sacerdot Josep Ordinas, rector de Campos i deixeble del P. Joaquim. També, encara que més coneguts, sobre la tasca del Bisbe Cervera al respecte. Afavorí les congregacions per tal d'atendre les necessitats espirituals de la gent. Com que ja existia un Institut del Carme, el Sr. Ordinas demanà al Bisbe que li posàs el nom de *Hermanas de los SS. Corazones*. La Fundadora afegí al seu nom el de Rafael del S. Cor de Jesús i la Germana Josefa el de Immaculat Cor de Maria.

En un altre article examina la biografia i les dades més importants de José Coudrin, el fundador d'ambdues branques, en temps de la revolució francesa, juntament amb Enriqueta Aymer de Chevalier per a la femenina. Tenien com a finalitat la vocació d'amor entorn dels SS. Cors, unint el zel apostòlic amb l'esperit de la reparació

Pius XII, als 25 anys de Fàtima, consagrà la humanitat al Cor Immaculat de Maria. El 1945 estengué a tota l'Església la seva festa i el 1948 escrigué una encíclica recomanant

⁴² Lluc (1942), pp. 212-13

la consagració freqüent al seu Cor. El Papa assenyala el fonament de la devoció conjunta: l'amor redemptor de Crist i el corredemptor de Maria, simbolitzats en ambdós cors⁴³.

Comentari

El fet de que el P. G. Seguí s'interessàs per la història de la devoció del S. Cor a Mallorca i hi dedicàs temps i espai de la revista per esbrinar la qüestió indica que el tema interessava. No tan sols l'aspecte de la devoció i les revelacions privades, sinó també el desenvolupament històric a l'illa.

És un fenomen sabut que quan un tema desperta interès es va la recerca dels orígens i les vicissituds per les quals ha passat. L'interès de recollir aquestes informacions obeeix a un fort desig de venerar ambdós cors i mostra una vida espiritual orientada vers aquesta devoció.

La tesi del P. Seguí és que Mallorca s'anticipà en la pràctica de la devoció. El camí que féu inicia en el P. Hoyos, es relaciona amb Itàlia, i els protagonistes a Mallorca són les caputxines, l'església de Montesion, el Germà Trigueros i el P. Joaquim Rosselló.

2. Qüestions ideològiques

Pel que fa a les qüestions ideològiques o llisquedisses cal esmentar les promeses de Sta. Margalida, la Mare Ràfols, Fàtima i el patriotisme exaltat.

Els comentaris sobre les promeses tendeixen a tenyir-se amb tonalitat jurídica. Es parla dels fins i els medis... Sobretot s'estén en la casuística quan parla de les condicions en que cal complir les promeses que, per cert, explica amb arguments de conveniència i sovint els força més del compte.

Un reparo. Amb aquest títol l'autor mostra satisfacció per la molta gent que va a combregar els primers divendres. Sobretot per les files d'homes. Això és el que vol *l'Haurietis Aquas* del Papa. Ara, convé que no sigui només pel benefici de la promesa, sinó perquè s'ha entès el regal, el misteri de l'Eucaristia⁴⁴.

La Mare Ràfols fou una religiosa catalana, cofundadora de les Germanes de la Caritat de Sta. Anna. Va viure des de 1781 al 1853. Tengué un comportament admirable en el setge de Saragossa, en la cura de nins orfes i també sofrí la presó. La religiosa és coneguda

⁴³ Lluc (1955), pp. 37-38; 61-62; 132-133; 85-86; 123-124

⁴⁴ Lluc (1957), p. 1

sobretot per les visions i profecies que va deixar escrites, segons deia, per ordre del Sagrat Cor. Ella va amagar, de totes maneres aquests escrits, amb la seguretat de que serien trobats quan fos necessari. De fet romangueren amagats durant més de 70 anys fins que una religiosa de la Congregació per ella fundada, els va trobar.

Apart d'alguns fets prodigiosos que li passaren, relatà profecies al·lusives a la persecució religiosa que es viuria a Espanya els anys '30. El to del missatge és despectiu contra ateu i anticlericals. Afirmar que la gent perversa no aconseguirà arrancar la fe d'Espanya perquè el Sagrat Cor regnarà sempre en ella de manera singular i la seva imatge serà venerada per carrers i places. Una d'aquestes profecies indica l'any 1931 (el 14 d'abril es proclamà la República) com el començament de fortes persecucions a Espanya (el 14 de maig es cremaren esglésies i convents). La francmaçoneria perseguirà els espanyols, però Jesús vessarà moltes gràcies sobre l'estimada Espanya.

Les profecies parlen fortament del comportament llibertí de la dona pel que fa al mode de vestir, els nus, les intencions perverses i frivolitats. L'Etern Pare es veurà obligat a castigar els homes a causa del seu allunyament de Déu fins el punt de destruir poblacions senceres. Fins a tal punt haurà arribat la corrupció. Sorprenent profecia fou la de que Pius XI —assenyalat amb nom i tot— instituiria la festa de Crist Rei noranta anys més tard.

Ja es pot suposar que a inicis dels anys '30 aquestes profecies eren objecte de nombrosos comentaris en les revistes catòliques. Se'n parlava en els convents i entre els fidels cristians. Obtingueren un fort protagonisme.

També la revista Lluç les va abordar. Qui les comenta és el congregant A. Thomàs l'any 1933. Escriu a la revista set articles sobre el tema⁴⁵. La capçalera consisteix en el dibuix d'una mena de medalló que té els Sagraments en el centre. Un lema en lletres majúscules i molt visibles: *Adveniat Regnum tuum*. Un títol vàlid per a tots els articles amb tipografia més comuna: *Habla el corazón deífico*.

L'autor reproduïx els texts que li semblen més interessants, a la vegada que els comenta. Diu que no es tracta d'afirmacions que s'hagin de creure com un dogma, però que seria ben imprudent no fer-ne cas. Són molt escaients i creïbles, mostres dels designis amorosos del Cor de Jesús sobre Espanya. De fet ell arriba a qualificar la vident com la secretària

⁴⁵ Lluç (1933), pp. 25-27; 110-111; 130-131; 150-151; 167-168; 187-188; 208-209

del Senyor diví. Els comentaris mantenen el to del vocabulari emprat en les visions, si és que no el dramatitzen més.

Con toda claridad nos habla de nuestra amada España, de la persecución diabólica que ha desencadenado la Masonería sobre la católica y privilegiada España, la tierra bendita de María, su Madre, la nación católica por excelencia, y tiene para ella palabras de aliento y de consuelo, que mucho nos interesa meditar y rumiar.

Patriotisme exaltat. Un article, que l'autor no signa, du aquesta capçalera: *Gloria y gratitud al Divino Corazón de Cristo Rey*. Desenvolupa idees que aquí només apuntam. El Cor de Crist Rei és l'inspirador i promotor del gloriós moviment. El Cor de Jesús és el cor d'Espanya. Ho diuen ben fort les autoritats eclesiàstiques, civils i militars. I els soldats amb les seves medalles, misses i comunions. L'instint dels espanyols sap que el Cor de Jesús regnarà a Espanya.

Regnarà a través dels monuments. Se'n construiran per les muntanyes, valls, places i carrers. A les portes de les cases hi ha d'haver una imatge que digui: aquí regna el cor de Jesús. Fan falta monuments: a la façana de l'ajuntament, a les fonts de les places... Regnarà en la bandera i l'escut d'Espanya. Ho va demanar Sta. Margalida a Lluís XIV i indirectament a tots els caps d'Estat. Ho digué a la mare Rafols. El groc significa l'or de l'amor, el vermell la sang del sacrifici.

Acaba amb una exhortació a escriptors, periodistes i locutors per tal que propaguin la necessitat de que abundi la glòria, l'amor i la reparació al diví cor de Jesús i la seva mare santíssima. També recomana fer córrer aquests fulls i fins i tot reproduir-los a la impremta⁴⁶.

En la mateixa línia, però amb més moderació, J. Escandell cita allò de que el Cor de Jesús ha promès regnar a Espanya amb més veneració que a altres bandes. Uneix l'esperança de la devoció amb la desitjada victòria d'en Franco. Assegura que la seva imatge regnarà per totes les cases i pobles, que per tot s'aclamarà el Sagrat Cor com a Rei.

L'article correspon al juny de 1938 i forma part d'una sèrie que du el títol de *¡Reinará!* Abans de les idees esmentades exposa algunes dades històriques de la devoció del S. Cor. Comença amb unes notícies de Sta. Gertrudis la magna a meitat del s. XIII. Parla dels dominics, de Sta. Magdalena de Pazis, de S. Francesc d'Assis i de Paray-le-Monial.

⁴⁶ Lluç (1938), pp. 90-93

Després passa revista a alguns fets litúrgics: aprovació i missa del S. Cor, consagració del món per Lleó XIII, etc⁴⁷.

Apart dels escrits citats, de tant en tant es troben a la revista imatges del General Franco i notícies de la guerra, sobretot quan són favorables als nacionals. Una capçalera significativa du els *ecos del frente*.

Les visions de Fàtima, amb el protagonisme dels pastors vidents, ocupa un espai important a la revista. Reflecteix, per altra banda, el pensament i el sentiment de gran part del catolicisme dels anys 1920 al 1950 a Portugal.

Comentari

Sens dubte les promeses tan popularitzades i predicades tenen el perill de ser enteses de manera egoista, mirant sobretot el benefici propi i oblidant que la condició imprescindible del tracte amb Déu no pot ser altra que la confiança i l'amistat. Qualsevol espurna de mercadeig desmereix de la dignitat que mereix la relació entre Jesús i el seu seguidor.

A la sensibilitat del nostre temps li costa combregar amb aquest tipus de promesa. Primer perquè les visions privades es miren amb una mica de recel i, en tot cas, no obliguen al cristià. Segonament perquè les promeses es podrien comparar a un ham amb el qual atrapar el fidel amb una oferta de ressonància mercantil. Finalment —entre altres observacions que es podrien fer— el vocabulari jurídic i casuístic a que recorre el signant no ajuda a fer el conjunt més atractiu.

La Mare Ràfols. La qüestió és destriar si es tracta de facultats extrasensorials o de procedència celestial. Un famós cal·lígraf, Angelo Mercati, va emetre un informe assegurant que els escrits eren autèntics i no apòcrifs. Després reberen l'imprimatur eclesiàstic. Entre les diverses interpretacions hi ha la de que la fe pot posar en funcionament certs mecanismes psíquics capaços de produir fets paranormals que potser s'interpreten erròniament com fets sobrenaturals.

La línia seguida per A. Thomàs al llarg dels capítols que escriu és la de parlar de la misericòrdia del Sagrat Cor que, però, és ofès de manera constant i que se li fa difícil aturar el braç justicier del seu Pare. Al mateix temps Espanya juga un paper protagonista com escenari del pecat i la misericòrdia perquè és objecte de l'amor més intens del Sagrat

⁴⁷ Lluc (1938), pp. 101-104

Cor ahora que lloc de pecat i rebel·lió. Reprèn el anticlericals, els comunistes, els francmaçons, les dones de vestits impúdics.

Quant al patriotisme exaltat és comprensible que el moment històric que vivia l'Església fes decantar el personal més compromès a favor del *Movimiento Nacional* i del franquisme. Però no podem estar d'acord amb les expressions exaltades que llegim. Identificar la voluntat del Cor de Jesús amb la victòria del Moviment nacional és excessiu.

Calia moderar les emocions i pensar que, després de tot, els partidaris del moviment nacional eren colpistes. No havien de mirar a un altre costat quan els nacionals mataven preveres amb afeccions republicanes al país basc. També al costat franquista hi hagué execucions execrables i moltes estratègies bèl·liques no es posaven en marxa mirant la salvaguarda de la fe precisament.

Més tard vindrien les execucions i els nombrosos exilis. I encara més: calia pensar que el recolzament dels terratinents i banquers al franquisme probablement significava que defensaven privilegis i potser injustícies. En canvi, els més desfavorits es trobaven en bon nombre a l'altra banda de la contesa. També això havia de fer pensar.

Mirat l'assumpte de Fàtima desapassionadament cal dir que sembla desproporcionada la seva presència en el món de la fe cristiana. Després de tot no es tracta sinó d'una visió particular, que es pot creure o no, segons la mateixa doctrina de l'Església.

Fàtima es una caixa de ressonància del pensament de l'època, principalment del clergat de Portugal que era contrari a la República i a la revolució que hagueren de viure. La separació d'Església i Estat eliminava privilegis clericals. Moltes predicacions, dites "santes missions" s'alimentaven d'atacar la república i els ateus afavorits per la revolució.

La dansa del sol i les visions dels pastors han tengut defensors i contraris. Tothom ha posat arguments en favor o en contra. D'altra banda és veritat que, exceptuant el tercer secret, les visions no aporten cap novetat. I la de l'infern no fa sinó projectar la predicació del lloc i de l'època. Des d'un punt de vista teològic aixeca dubtes el paper de la Mare de Déu anunciant desgràcies, desventures i amenaces. Té poc en comú amb la dona que ens presenta l'evangeli.

D'altra banda a partir del 1935 na Llúcia, única supervivent, pren el protagonisme. Quatre anys abans es recuperà la situació anterior a la república. Els sacerdots controlaven a Llúcia i li ordenaren escriure tot el que recordàs de l'any 1917. L'al·lota gairebé no sabia

escriure. Les memòries que se li atribueixen probablement no són d'ella. En tot cas una nota diu que els texts foren retocats. No es diu què va ser el que es retocà. Poca seriositat.

Les memòries de Llúcia contenen Fàtima de manera diferent. Parlen de les aparicions de l'àngel de Portugal i es posa en boca dels vidents el nom de la Unió Soviètica, quan no existia el 1917. També el comunisme es converteix en blanc dels atacs.

Els detractors de Fàtima parlen d'un muntatge, de frau i de negoci. Els favorables, en canvi, consideren que Fàtima és la roca incommovible de la fe contra les insídies de l'enemic. Al respecte és conegut el llibre de Padre Mário de Oliveira, *Fátima nunca más Porto, 1999*.

IV. El Fundador i la Congregació

1. Perfil del Fundador

A les pàgines de la revista Lluç hi ha la presència del P. Joaquim Rosselló molt sovint. Hi trobam sèries d'articles signats per Benjamín, pel P. Gaspar Munar, pel P. Gabriel Seguí, pel P. Miquel Ollers, pel P. Josep i el P. Joan Amengual. També escrits del Vicepostulador i pàgines i notes soltes.

El nucli més abundós dels escrits es refereixen a la seva fesomia humana, religiosa i sacerdotal. No obliden diferents aniversaris del seu naixement, de la seva mort, de la fundació de la Congregació. S'informa del procés de beatificació, s'expliciten favors rebuts del P. Joaquim, es recorden determinats fets de la seva vida, de la fundació de la Congregació i arrepleguen testimonis de persones que el conegueren.

També les *Acta Missionariorum* tenen present la vida i obra del Fundador. Hi ha circulars que el recorden així com indicacions per tal que es celebri la festa o els aniversaris com es mereix.

En el dia d'avui, quan tenim varies biografies del Fundador, amb més dades de les que tenien els nostres avantpassats, resultaria repetitiu recollir les descripcions i reflexions que ells feren. Simplement assenyalarem algunes idees i detalls menys coneguts o més curiosos.

Amb un llenguatge molt abstracte el pseudònim Benjamín⁴⁸ diu que no va experimentar mai fenòmens extraordinaris en la vida espiritual. Citava el P. Lapuente favorable a un camí ordinari de virtut. En canvi el dimoni vol coses noves que causin admiració i esglai.

Solía exclamar: *me asiré yo del escapulario y subiré por él hasta la mano bendita de la celestial Señora, por quien, como la paloma en la mano de Noé, felizmente sea introducido en el arca del cielo.* Això deia sobre purgatori i l'escapulari. Agraïa molt el do de l'escapulari carmelità que tants beneficis atorgava.

Afirma que els escrits de la Mare Ràfols recorden els del Fundador. Remarca la resignació en la malaltia de la diabetis.

Gaspar Munar escrigué cinc articles en mallorquí baix el títol de “Fesomia espiritual del P. Joaquim Rosselló⁴⁹.” El motiu fou el centenari del naixement. Diu que ja l'any passat el P. Antoni Thomas va escriure una compendiosa biografia. Ara només vol fer “una senzilla traça de la seva fesomia moral, o més ben dit, el retrat de la seva ànima, o, com en síntesi molt breu es veia el caràcter i manera particular d'ésser del P. Joaquim. Per això informa que ha consultat persones sobrevivents que tractaren íntimament el P. Rosselló. Ha recollit fets, costums anècdotes, consells, frases i judicis que altres es formaren d'ell.

Ordena el perfil en els següents punts: Envers Déu, envers el Cor de Jesús, envers la soledat i l'oració i envers el proïsme.

Gabriel Seguí enfocà el seu estudi sobre la temàtica sacerdotal del P. Joaquim. Primer fou Vice-postulador i després de Postulador. Escrigué uns quants articles al llarg de l'any 1946-1949 després de demanar opinions a persones que l'havien conegut⁵⁰. Ell agafa el que li sembla més apropiat i interessant. Les respostes graviten entorn del sacerdot que fou: exemplar, model, en tota la comprensió del vocable, mirall de virtuts sacerdotals.

Comenta que la seva actitud estava dirigida per una constant mortificació. Des de jove es mortificà, fins i tot amb algun excés, amb perill de salut, mentre no va sofrir xacres. Emprava cilicis, disciplines i tres vegades per setmana dejunava i feia abstinència. No estava gens aferrat als doblers, feia almoines.

⁴⁸ Lluc (1931) 1-3; 81-83; 121-123; 141-143; 161-163; 221-223 - (1932) 22-23; 42-43; 61-62; 81-82; 101-103; 134-135; 153-155; 174-176; 190-192; 213-215; 237-239 - (1934) 21-23

⁴⁹ Signat pel P. Gaspar Munar: Lluc (1933), pp. 115, 135, 153, 173, 195

⁵⁰ G. Seguí (1946), 84-85; 114; 136 - (1947) 137-38 - (1948) 137-38; 163-64; 211-12; 233-34; 256-257 - (1949) 20-21; 34-35; 68-69; 90-91; 163-64; 186-87; 209-211; 222-23

Més endavant es concentrà en complir les tasques del ministeri. *Vale más consumirse con las tareas apostólicas, que con excesiva penitencia.* Malgrat ser de caràcter sanguini i passions fogoses, dominava les passions. Projectava gran dolcesa i paciència, sobretot en el confessional. Per això atreia feligresos apropats i allunyats.

La castedat fou la virtut que més brillà en la seva vida. Tenia a les dones un afecte sever, una prudent reserva. Mentre que tractava homes amb afecte delicat. Púdic amb si mateix i d'exemplar modèstia. Mesura i immobilitat en les funcions religioses. Evitava tot contacte amb nins, tot i que era afable i jovial. No parlava amb dones tot sol. Esquivava el tractar-les, només el deure ministerial va fer que casàs els nuvis. Res va entelar la virtut predilecta de la puresa. Es dedicava a l'estudi com a remei preventiu de la impuresa (filla de la ociositat).

Humilitat sense baixesa i modest sense apocament. Fins i tot demanà després d'uns exercicis que l'escopissin a la cara. Una vegada es va oferir per manxar l'orgue en faltar-hi l'encarregat. Li demanaren excuses i respongué que a l'Església no hi ha ofici menyspreable. Tots són honrosos.

Abunden els elogis dels seus deixebles, particularment quan el consideren un gran sacerdot. Valgui com a resum l'expressió de Mn. Antoni Alcover: *és l'home que jo he conegut amb més poques ombres i fosques d'imperfecció i amb més claredats i resplendors de virtuts i d'evangeli.*

Comentari

S'interpreta la pobresa com a escassetat de medis, però no tant com l'estimació als pobres o com fer-se semblants a ells.

La queixa de la postergació de les dones es presentada sovint com una virtut, cosa discutible. Sobretot el P. Seguí insisteix en la virtut de la castedat i la modèstia fins dir que estudiava per no caure en l'oci que és la mare de tots els vicis i, per tant, també de la impuresa.

L'escrit signat per Benjamín empra un llenguatge abstracte i atribueix a la Mare de Déu, sens cap justificació ni intent d'explicació, les virtuts del P. Joaquim. Ella n'és la font.

S'entén la pèrdua de les colònies i altres fets negatius com a càstigs del cel per la mala conducta dels ciutadans. Un llenguatge bel·licós contra tots els considerats excessos, des d'una visió molt tancada.

2. Aniversaris, procés de beatificació i favors atribuïts

Amb el títol *Homenaje póstumo* i amb prosa elegant, sense firma, trobam unes idees i sentiments en complir-se 31 anys de la mort del Fundador. Rememora la seva feina de predicador, d'home conegut per haver predicat per tot Mallorca. Al·ludeix a la seva tomba al cementeri de Palma. Detalla com pel juny de 1940 les despulles es tragueren de la cripta del cementeri i el dia següent es depositaren en l'Església dels SS. Cors. Ja estava plena de gent i ornamentada per a l'ocasió. Un cartell en el túmul: *in Pace cum Christo. Requiescas in saecula.*

Descriu després la pietat dels fidels, el temple de gom en gom, la comitiva pontifical, el Superior General i els nombrosos congregants. Es canta *Ego sum resurrectio, Requiescant in pace...*

Als 50 anys de la mort el P. Josep Obrador, Vicepostulador, remarca que els congregants el volen vaure beatificat. El 1934 es preparaven les festes jubilaris de la coronació de la Mare de Déu de Lluc i en el mateix santuari es constituïa el Tribunal informatiu sobre les virtuts i fama de santedat del servent de Déu. Una multitud de testimonis que coneixien amb certa intimitat el Pare varen desfilar davant el tribunal. La guerra va aturar el procés.

Finalment els volums es dugueren a Roma, que insinuà que calien més testimonis. Per espai de 4 anys a Palma es seguí la feina. Sort perquè així s'han sabut fets ignorats. En complir-se 50 anys de la mort del Fundador. La congregació s'ha consolidat. L'*Haurietis aquas* li dona tota la legitimitat.

*En el quinquagésimo aniversario de la muerte del siervo de Dios J. Rosselló, Fundador de los Misioneros SS. Corazones*⁵¹. És la capçalera d'una carta elogiosa amb motiu d'una visita al sepulcre feta pel P. M. Ollers, que viatjà de la Gleva a Mallorca.

Conta una crònica que amb motiu del 50 aniversari de la mort del Fundador radio vaticana dedicà una emissió a informar sobre el procés de beatificació. El P. Seguí en acabar tracta de resumir els 76 anys de la vida del P. Joaquim segons el que en pensaven els seus deixebles.

El tema tornà a sortir en complir-se els 75 anys. El procés seguí el seu curs. Moltes persones afirmaren haver obtingut gràcies i favors mitjançant el fundador d'una d'elles, el P. Joaquim.

⁵¹ Lluc (1959) 337-339

Exhortación a todos los congregantes con motivo del 50 aniversario de la muerte de nuestro Padre Fundador. Una llarga reflexió es publica darrere aquest títol. El dia trist de la seva mort la Congregació es veié obligada a caminar pel seu propi peu i bé ho féu gràcies a l'aliment que li havia ofert el Fundador. De fet, en el segle XIX feren la seva aparició altres quatre congregacions a Mallorca i totes foren absorbides per altres instituts. Només els MSSCC conserven la seva personalitat primitiva. Gràcies als fundadors i a la providència.

En la mort del Fundador la congregació era un petit ramat: 11 preveres professors, un postulant, dos estudiants i 11 coadjutors i dos postulants per a coadjutor. Estaven units ens les cases de Lluç, La Real i Palma. Aleshores la congregació tenia una clara finalitat apostòlica, estava ben organitzada i unes regles aprovades per l'Església. Tot i ser petita tenia la personalitat del Fundador i Pius X alabà l'Institut el 1907. La Congregació ha anat superant dificultats.

L'escrit relata el trasllat de les despulles i la solemnitat en que es va fer. També que la Congregació ha conservat la pròpia personalitat, sense unir-se a altres Instituts, malgrat les pressions. Des de llavors la personalitat del Fundador s'ha anat estudiant. La data de la seva mort te repercussió en les nostres cases, particularment entre els estudiants., El Fundador viu en els seus fills i és estimat i venerat per tothom.

Ara bé, hi ha el perill de que, en passar de la infància a l'adulthood es desfiguri el rostre, el perill de desviar-se del recte camí, especialment per l'ambient que es respira en la societat. Haurà passat quelcom d'això durant aquests 50 anys?

El Fundador varià el seu pla sobre el perfil més contemplatiu de la Congregació com es comprova comparant les primeres i segones Regles. El text insisteix, però, en la necessitat de la vida contemplativa. No s'ha de descurar cap de les dues vessants.

Ha sofert desviacions la nostra congregació al llarg dels 50 anys d'existència? Cadascú ha de respondre tenint en compte el cinc punts que proposa la comunicació. El primer dels quals es formula així: Reconeixeria el P. Joaquim la Congregació si estàs totalment encarnada amb mi?⁵²

⁵² *Acta Missionariorum*, Palma, 10 abril de 1959, Gaspar Munar, Sup. Gral

El tema dels favors atribuïts al Fundador està vinculat amb el procés de beatificació. A la revista es toca tot sovint, de manera breu, reportant els favors que els feligresos li atribueixen. Molt sovint es tracta de malalties superades, però també hi altres gràcies .

El procés de beatificació. Tractant de resumir l'estat de la qüestió una pàgina de la revista relata que l'onze d'agost de 1934 es començà el procés sobre la fama de santedat, virtuts i miracles del venerable Fundador dels Missioners SS. Cors. La primera sessió tengué lloc en el Santuari de Lluc, a la mateixa habitació que ell va ocupar, avui convertida en oratori semipúblic. Presidí la sessió el Bisbe de Mallorca Dr. D. Josep Miralles i Sbert. Des d'aleshores hi ha hagut 234 sessions a Mallorca i 36 a la cúria eclesiàstica de Vic.

Novament l'any 1951 es fa un resum de l'estat del procés de beatificació. El P. Gabriel Seguí escriu un bon nombre de pàgines amb el títol *Por la beatificación del Siervo de Dios, P. Joaquín Rosselló*. Diu que segueix el curs normal, que les impressions són satisfactòries. S'ha estudiat la seva figura en arxius, declaracions de testimonis, s'han fet consultes amb especialistes a Roma i Mallorca. La silueta de la seva vida està feta. S'ha entregat per a la publicació un breu i sucós compendi de la vida. També s'editen estampes i aviat s'acabarà una biografia més extensa. Argumenta que els ideals del P. Joaquin estan al dia a l'Església .

Relata un diàleg amb Pedro Balzátegui, canonge regular lateranense d'Oña, molt interessat en a renovació esmentada. D. Pedro lamenta que no està clar quant a la finalitat de l'Institut SS. CC. Seguí li diu que el Fundador deixà una legislació sàvia i moderna: unió entre esperit religiós i sacerdotal. Li exposa algunes dades, li diu que es distingí com a sacerdot. Li deien: sacerdot exemplaríssim, virtuosíssim, sant model d'eclesiàstics. Formà tota una generació de sacerdots que el tingueren com un Oracle..

Trobam a les pàgines de la revista un conjunt d'elogis al P. Joaquim Rosselló de persones ben reconegudes a la diòcesi. Quant a les virtuts: un home de Déu, deslligat de les coses terrenals. Se li notava una elevació espiritual, una irradiació sobrenatural que el feia destacar sobre els altres. Sortí de l'oratori per més avançar en el camí espiritual. En arribar a St. Honorat i fundar la congregació tothom donava per descomptat que es volia retirar i contemplar.

Quant als ministeris, el seu confessionari era el més concorregut. Els penitents tenien fe plena en els seus consells, el tractaven amb filial familiaritat. Figura majestuosa en la predicació, elegant, amb gravetat no fingida. Només això ja era el millor sermó. Tenia

endemés la veu agradable, de timbre i potencia. Les inflexions eren plenes d'unció. Res de crits estridents. Parlava de qüestions de moral, sense que el poguessin acusar d'efectista

Quant a la fama de santedat. La seva mort suspèn l'ànim. No hi perquè lamentar-se i plorar. Fa pensar en una placidesa que no repara en la pèrdua. Quant a la vida en general. Embriaguesa tranquil·la, com la de Joan Evangelista i no explosiva, com en S. Pau.

Nombrosos testimonis parlen de manera molt elogiosa del P. Rosselló. El seu confessorari era el més concorregut. Els penitents tenien fe plena en els seus consells, el tractaven amb filial familiaritat. Un gran mestre de novicis, discret. Parlava molt de la mort, es veia que ell hi reflexionava. Va passar moments feliços units a la cel·la amb altres novicis i escoltar algun llibre devot. No recorda que mai s'enutjà en el noviciat.

Descriu la cel·la: un crani sobre la taula, un seient de fusta sense esquena. Quadres de sants a les parets. Deia que era per entretenir-se, doncs passava moltes hores a l'habitació. Tenia una finestreta per on podia contemplar el sagrari. Disposava d'un matalàs molt primitiu.

Quant a l'exercici del ministeri. Figura majestuosa en la predicació, elegant, amb gravetat no fingida. La seva presència era el millor sermó. Veu agradable de timbre i potencia, inflexions plenes d'unció. No al crit estrident. Diran també que parlava de qüestions de moral, res d'efectismes. La seva mort suspèn l'ànim, res de lamentacions ni llàgrimes. Una placidesa que no repara en la pèrdua. Embriaguesa tranquil·la, com la de Joan Evangelista i no arravataments, com S. Pau.

Comentari

La figura del P. Rosselló obté un fort relleu en les Actes de la Congregació i en la revista Lluç. No passen desapercebuts els aniversaris de la mort, molt particularment el cinquantè. El P. Munar, aleshores General, aprofita per fer un resum de l'estat de l'Institut. Insisteix molt en la vessant contemplativa i l'austeritat. Es pot llegir entre línies que li preocupa la relaxació d'alguns membres. Per això també l'escrit acaba amb una reflexió seriosa i demana: si la congregació està totalment encarnada amb mi, en quedaria satisfet el Fundador?

Hi ha varis resums del procés de beatificació, però la impressió és que no avancen gaire. Va ser beneficiós que la Sta. Seu demanàs més testimonis perquè alguns detalls ignorats

varen sortir a la llum gràcies a les declaracions de persones —algunes deixebles— del P. Rosselló.

També s'atribueixen amb freqüència favors i gràcies al P. Rosselló, tot i que de no massa envergadura. De fet, fins el dia d'avui no hi ha un miracle contrastat i que es pugui presentar a la Sta. Seu amb tota la seguretat de que no serà rebutjat.

Els elogis recollits de la boca dels testimonis arran del procés de beatificació són molt notables, no escatimen adjectius encomiàstics. En particular sobresurt, com ja sabem, el ministeri de la reconciliació al confessorari, com també de la direcció espiritual a preveres i seminaristes. Un paper destacat hi juga el seu comportament pel que fa a la mortificació, la discreció i la castedat.

És possible que els primers congregants mitificassin un poc aquest aspecte de la castedat pel que fa a la relació amb les dones.

3. *La Congregació*

Elegit General i conscient de la seva debilitat, el P. Munar escriu als Congregants una carta circular⁵³ dient que és conscient de la seva debilitat i posa per intercessor *el corazón dulcísimo de María, nuestra buena Madre, imploramos de la bondad infinita del corazón de Jesús tres gracias especiales...* Demana un cor paternal semblant al seu- Desitja que regni la caritat. És dolç que els germans visquin en unió, com diu el salm.

Una altra carta circular amb motiu del Nadal signada pel P. Munar, Superior General.

Para los Padres y Hermanos antiguos que convivieron con el venerado P. Fundador, les deseamos una muy santa y larga ancianidad para que puedan seguir fecundando la Congregación con sus ejemplos y saludables consejos; para los Padres y Coadjutores jóvenes, los de la segunda generación, de quienes depende en gran parte el buen ser y el renombre de la Congregación, anhelamos que, manteniendo siempre el espíritu heredado del Fundador, puedan trabajar incansables en extender el reinado de los SS. Corazones y procurar el engrandecimiento de nuestro Instituto...

Després dóna gràcies perquè els nou Pares, els 12 Germans i els 12 Escolars i tres Coadjutors mobilitzats al llarg de la guerra es troben bé i de tornada a l'Institut. Dóna especials gràcies als SS. Cors.

⁵³ *Acta Missionariorum...* o.c. (1939) juny, pp. 1-2

Les *Acta Missionariorum* deixen sòlida constància del *Decretum Laudis* del 6 de maig de 1932 aprovant les Constitucions per set anys. Com també de l'aprovació definitiva per Pius XII el 24 de Gener de 1949. Seguidament es publica una molt llarga exhortació sobre les noves Constitucions.

Amb motiu del 42 aniversari de la Congregació i del *Decretum Laudis* el P. Juan Amengual escriu unes notes històriques sobre la fundació. Relata que s'ha desenvolupat poc a poc degut a l'aïllament. Està estructurada segons un règim central. Les Constitucions primeres les modificà ja el Fundador i després per mandat de la Sta. Seu i Codi Dret canònic (1917). L'esperit del Fundador recollit pels PP. Antics s'ha transmès als més joves .

L'any 1940 es celebren amb solemnitat les noces d'or de la Congregació i la revista *Lluc* dedica al tema un número extraordinari⁵⁴. Hi trobam destacats articles, anuncis i cartes amb aquest motiu. També una benedicció episcopal de l'arquebisbe-bisbe de Mallorca Josep Miralles, així com una carta del bisbe de Vic.

Reprodueix el relat del dia de la fundació pel P. Joaquim, a les Notes biogràfiques. Es publiquen fotos referents a la congregació i personatges de relleu de la congregació. Una poesia de B. M. (Bartomeu Matheu) glosa el sentiment de la mort del Fundador. En el número de setembre encara s'hi afegirà una carta de felicitació de la Sta. Seu dirigida al P. Munar, Superior General i signada pel Cardenal Maglione.

Per part seva el P. Juan Amengual escriu sobre *Algunas particularidades de la Fundación*. L'enquadra en el marc de la societat civil i de l'Església. Explica com en el segle XX el nostre Institut és una de les sis congregacions masculines fundades. I n'hi hagué 11 de femenines. Parla de les Regles, del títol, de la finalitat de l'Institut. També de les dues categories de que consta, del paper del bisbe en la fundació i altres detalls inicials, com els exercicis que predicà el P. Rosselló el mateix dia de la fundació. Una crònica detalla com va transcórrer —amb gran solemnitat— el dia de la festa.

Després de la missa digué unes paraules el P. Perelló amb la “seva veu paternal i autoritzada”. Eren al presbiteri el cofundador P. Miralles, de 85 anys i Bartomeu Susama degà dels Germans Coadjutors. Desitja la nota que els SS. Cors beneeixin l'Institut i augmenti el nombre dels seus fills per a gloria seva i salvació de les ànimes⁵⁵.

⁵⁴ *Lluc* (1940) 108-133. Aquestes són les pàgines dedicades al cinquantenari.

⁵⁵ *Lluc* (1940) 138

Amb la capçalera de *fechas memorables* el P. Rotger glosa la fundació, les paraules del Bisbe referent a *pusillus grex* i *nolite timere*. Fa referència al *Decretum Laudis* i l'aprovació definitiva per part de Pius XII. Cal destacar la vinculació estreta entre Lluç i la Congregació, cosa de la qual n'està molt satisfet. Es Pares de Lluç eren coneguts per la predicació. Des de Lluç va emprendre el vol la Congregació.

No ens podem comparar amb ordres i congregacions de segles, som una cuca de llum. Però Déu Pare ens ha mirat amb afecte i això ens infon satisfacció. Pius XII, mirant els informes dels bisbes on treballa la Congregació i el fruit tret, la beneïa i aprovava les constitucions. Passava a ser de dret pontifici. I gairebé començat el 1949, el 24 gener aprovava amb caràcter definitiu les constitucions i la Congregació.

Amb motiu del XX aniversari de la primera fundació a Amèrica les Actes deixen constància d'alguns punts relacionats amb el carisma. Des de temps enrere es deixava sentir a la Congregació la insatisfacció de créixer a un ritme que s'entenia lent. Als 20 anys de l'establiment de la Congregació a Río Cuarto, Argentina, el fet es commemorà amb to eloqüent.

Pondera el P. Munar⁵⁶ que ja les ales havien crescut més que el niu i calia volar a Amèrica. El dia 4 d'abril de 1943 s'inaugurà el Seminari de la Diòcesi amb gran solemnitat i presència de les autoritats eclesiàstiques i civils. Els discursos imploraven tota classe de benediccions.

Un aspecte del carisma és el de les bones relacions amb els bisbes i preveres on treballam.

Siempre han estado los nuestros completamente a las órdenes del Obispo Diocesano, tanto de Mons. Buteler, el Obispo Fundador, de buena memoria, como del actual Vicario Capitular Mons. Moisés Blanchoud.

Los frutos que ha dado aquel seminario no han sido ciertamente escasos. En los diez y nueve años que cuenta de existencia han salido del mismo 19 sacerdotes, refuerzo importantísimo para aquellas diócesis tan necesitadas de clero.

L'escrit es remet a una crisi de vocacions últimament, però que se tracta de superar amb una campanya vocacional, l'ànima de la qual és el P. Carbonell, qui va a les parròquies i es reuneix amb els possibles candidats al seminari.

⁵⁶ *Acta Missionarum* ... o. c. (Maig 1962) 246-249

Esta es la primera obra a que consagró sus afanes la Congregación en América ahora hace veinte años. Después de aquella primera fundación se erigió en 1946 otra casa parroquia en la misma ciudad de Río Cuarto y después otras en República Dominicana, Cuba y Puerto Rico. ¿Quién sabe si en las bodas de diamante de nuestra amada Congregación, que ya no están tan lejos, el Espíritu del Señor con nuevo ímpetu la lanzará hacia el continente africano, que con tanta ansiedad está reclamando fervorosos obreros evangélicos?

Comentari

Acabada la guerra i elegit General el P. Munar fa al·lusió als Pares que convisqueuren amb el Fundador i anima als de la segona generació a mantenir-ne l'esperit. No passa desapercebut el *Decretum Laudis* ni l'aprovació definitiva de Pius XII. És el motiu per passar revista l'estructuració jurídica de l'Institut i la seva vitalitat espiritual.

Els cinquanta anys de la Congregació es celebren amb gran solemnitat. Hi havia la sensació, però, de que la Congregació creixia amb un ritme lent. Per això amb alegria s'anuncià la fundació de Río Cuarto, la primera a Amèrica. Les ales ja havien crescut suficientment, escriu el P. Munar. Després veindrien tres fundacions a les tres illes majors del Carib. I es cultivava ja el desig de saltar al continent africà coincidint amb les noces de diamant.

Amb ocasió de l'anada a Río Cuarto es fa notar les bones relacions amb els bisbes a les diòcesis del qual la Congregació col·labora. És una aspiració que ve de les mateixes arrels fundacionals.

4. La Congregació i el ministeri parroquial

Les Actes es refereixen al ministeri parroquial de la Congregació⁵⁷. És un dels ministeris que més han crescut. A l'any 1952 es compten són 13 les parròquies confiades a l'Institut. Les Regles del 1891 res deien sobre aquest ministeri. Però les del 1896 ja el contemplen atès que, en determinades circumstàncies, pot ser per major glòria de Deu i bé de les ànimes.

Més endavant dirigirem interinament La Real (1897) i després de manera definitiva (1905). Aleshores a la Junta General el Fundador sembla que va proposar que aquest

⁵⁷ *Acta Missionariorum...* o. c. (1962) 250-254

ministeri es comptà com un dels ordinaris. Però al final quedà tal com estava l'any 1896 i així passar a les Regles del 1949 (art. 209).

Les parròquies han anat guanyant pes i tenen tots els medis necessaris, humans i divins, per a un apostolat integral. Endemés els bisbes les dirigeixen (cosa que no passa en les esglésies dels religiosos) i són ells els qui han demanat la nostra col·laboració. Tenint en compte la postura del Fundador s'han acceptat parròquies a València i alguns països d'Amèrica llatina.

De manera que, sense voler-ho expressament, aquest ministeri ha vingut a ser el més nombrós de la Congregació, sense menysprear, ni molt més les missions, els exercicis i l'obra dels col·legis.

Vint Pares viuen consagrats a la parròquia. El Superior General que firma l'escrit posa en relleu a) La responsabilitat del rector, b) La necessitat de conèixer els feligresos i la conveniència de dur-ne un registre sobre el seu estat. No per curiositat, sinó per caminar orientats, c) Ensenyar la doctrina amb tots els mitjans i fer el bé.

Es desitja que els estudiants cultivin vocacions de rectors sants i que des de l'inici estudiïn els problemes pastorals. No és amb esport, diversions o camaraderia que s'aconsegueix la salvació de les ànimes. Tant de bo sentíssim aquell gemec del Cor de Jesús: *les messes són moltes i els operaris pocs*.

Mon. Perraudin, Arquebisbe de Rwanda, escrigué una carta el 12 desembre 1961, demanant amb insistència i angoixa preveres per a la seva diòcesi, a la qual augmentaven molt els catòlics. Repetí la comunicació, encara amb més dramatisme, el 14 de novembre de 1962. Parlava de 25.000 baptismes anuals i que no podia atendre tanta gent.

El Superior General respongué que per ara era impossible, però que de ganes en tenien moltes i que si mai anaven a Àfrica, la seva petició seria la primera a ser atesa⁵⁸. La carta es va llegir als escolars i va provocar aplaudiments. Es va crear un clima molt favorable al respecte. L'escrit acaba demanant-se: haurà arribat l'hora de que la Congregació emprengui el camí cap a les missions vives? El pròxim capítol en té la paraula.

Comentari

Els bisbes demanaren a l'Institut que es fes càrrec de diverses parròquies i aquest ha estat el motiu principal de que en el dia d'avui sigui el ministeri més nombrós. Degut a

⁵⁸ *Acta Missionariorum...* o. c. (Gener 1963) 288-89

l'escassetat de preveres seculars a Espanya avui dia sembla molt poc probable que l'Institut torni enrere en aquesta decisió. Però tampoc a Amèrica i Àfrica sobren ministres ordenats.

D'altra banda el ministeri de la predicació —missions populars, exercicis espirituals, quaranta hores— ha minvat de manera ostensible. El ministeri més a l'abast i que no necessita tanta especialització en principi, és el de la parròquia. Cal afegir a aquestes consideracions que a Espanya l'edat mitjana dels congregants ja no permet dirigir personalment els col·legis. Però és que tampoc han sortit vocacions per aquest ministeri en els últims decennis. I cosa semblant es pot dir d'Amèrica i Àfrica.

Conclusions generals

I. Els Sagrats Cors vists des de l'interior de l'Institut

- L'Associació dels SS. Cors va jugar un gran paper en l'apostolat dels Cors de Jesús i Maria i implicà seriosament un gran nombre de laics. Avui dia tenim estatuts per als laics, però la veritat és que els membres són pocs i d'edat ben madura a Espanya. Un poc millor és la situació a Amèrica i encara es troba en fase inicial pel que fa a Àfrica.
- El calendari festiu, els patrons, les misses votives no tenen per a nosaltres l'interès que tengueren en els anys 30 a 60. Ara bé, a canvi, sí hem aprofundit més en la teoria de l'espiritualitat dels SS. Cors. La vessant bíblica, la teològica, l'espiritual i la pastoral les hem cultivat, sobretot a partir del Concili Vaticà II. Les publicacions en paper i digitalitzades abunden. També pot ser que les últimes generacions estiguin menys interessades a aprofundir el tema i a produir materials al respecte.
- Quan en el gener de 1949 es la Sta. Seu va confirmar definitivament les Constitucions, el General, P. G. Munar, va escriure una llarga exhortació als congregants. Un dels apartats es dedicava als SS. Cors. Insistia i explicava per què es canviava el quart vot pel propòsit especial de propagar la devoció. No se li vol restar importància. Les Constitucions ofereixen unes pistes sobre com complir el propòsit mitjançant converses, col·loquis, conferències i altres mitjans. L'estil jurídic del text no facilita una exhortació de caràcter més espiritual o pastoral⁵⁹. Una sessió del

⁵⁹ Constituciones de 1949, p. 45

Capítol de l'any 1951 va prendre nombrosos acords per facilitar el compliment del propòsit especial⁶⁰.

- ✚ En els anys estudiats es parla sovint de l'estimació fraternal posant com a motiu l'amor dels SS. Cors i l'exhortació del P. Fundador. Tal volta el tracte era més distant en les formes, però bé es pot afirmar que la vinculació fraternal existia. Durant anys s'ha parlat a la Congregació de que teníem un estil familiar que ens distingia. És possible que darrerament hagi minvat. Les afinitats amb les vocacions africanes no són fàcils degut a la distància, la llengua i la cultura. I no han faltat aquí i allà problemes de convivència, tendències a viure aïllats.
- ✚ Els primers congregants propagaren amb força l'anomenada corona d'or. El P. Joan Perelló va mostrar gran interès per configurar una oració als SS. Cors. Va partir d'un conjunt de jaculatòries que s'hagueren de traduir de l'italià i reordenar d'acord al pla previst. La tasca es va perfeccionar un cop mort el bisbe de Vic. El govern de l'Institut va ordenar resar-la a les esglésies i casa de la Congregació. Es va divulgar molt a la illa de Mallorca i es va enriquir amb diverses melodies. Ha minvat el seu ús entre nosaltres avui en dia, però no ha mort. Fins i tot hi ha hagut algun intent de modificar les jaculatòries per a millor sintonitzar amb la teologia. A propòsit del Bisbe de Vic bo serà saber que va desplegar gran activitat per propagar la devoció. Creà una unió sacerdotal (1952) i una altra seglar (1954) amb aquesta finalitat. Va publicar una circular i dues cartes pastorals per fomentar l'entronització dels SS. Cors. En la seva diòcesi es comptaren fins a 20.000 entronitzacions.

II. Teoria i pràctica de la devoció als SS. Cors

- ✚ Certament les dotze promeses, les consagracions i entronitzacions, els primers divendres i dissabtes⁶¹, no marquen la nostra espiritualitat ni la nostra pastoral avui dia. Tampoc cal enyorar-ho perquè la base teològica d'aquestes practiques no és

⁶⁰ *Acta Missionariorum SS. Cordium*, agost 1951

⁶¹ Recordem que les dotze promeses procedeixen de les visions de Sta. Margarita Mª Alacoque. Destaca la de que morirà en gràcia qui hagi combregat nou primers divendres de mes sense interrupció. La consagració la pot realitzar una persona particular, como també una família, una Congregació religiosa, una ciutat, un país. El Papa consagrà al Cor de Jesús, y després al de Maria, el món sencer. El Pare Mateo Crawley-Boevey, SS.CC. (nascut al Perú, de pare anglès i mare peruana, el 1875) ideà un moviment de regeneració de les famílies i de la societat, per la qual cosa fundà l'Obra de l'Entronització del Sagrat Cor en les llars, amb repercussions a tot el món. Dugué a terme aquesta tasca sobretot a França i Espanya.

massa sòlida. El mateix P. Rosselló no va detallar les practiques de la devoció, tot i que sí cultivà l'espiritualitat i la pastoral relacionada amb els SS. Cors. Cosa semblant es podria dir de la iconografia: no combregam amb les imatges dels anys que ens ocupen. Preferim —al menys per Europa— una major discreció en els colors i menys realisme en l'anatomia del cor.

- ✚ La tasca d'unir el Cor de Jesús i el de Maria és un anhel que ve de lluny. La Congregació hi va dedicar molts esforços al llarg dels anys que ens ocupen. Malgrat saber de sobres que no es possible posar ambdós cors a un mateix nivell perquè el de Jesús mereix culte de latria i el de Maria d'hiperdulia, es cerquen afirmacions d'autors prestigiosos que vagin un poc en aquesta línia. Es fan paral·lelismes, es treuen conclusions sobre analogies en les consagracions fetes per els Papes, es compara la ferida de Jesús a la creu amb l'espasa de la que parla Simeó, etc. Amb altres perspectives seguim encara avui dia pel mateix camí.

III. Qüestions històriques i qüestions ideològiques

- ✚ Les pàgines de la revista Lluc donen fe del desig de conèixer les arrels històriques de la devoció als SS. Cors. El P. Seguí va treballar sobre el tema. El P. Jaume Rosselló dedicà molts esforços per organitzar l'escola catequètica dels SS. Cors. Cada diumenge convocava una reunió de joves soldats per preservar-los dels perills a què estaven exposats, lluny de les seves famílies. L'Escola va créixer sorprenentment. El tema central consistia en l'exposició d'un punt de dogma o moral. Al llarg dels anys s'arribà a un gran nombre d'entronitzacions a les llars, les quals sovint s'explicita a quins pobles i ciutats pertanyen. Espai important ocupen les notícies sobre consagracions del món per part dels Papes, tant al Sagrat Cor com al Cor de Maria. El P. Munar va escriure llargament sobre l'Assumpció de la Mare de Déu des d'un punt de vista històric i relacionat amb Mallorca en particular.
- ✚ Sota el títol de qüestions ideològiques —potser no del tot apropiat— es prenen en consideració les visions de Sta. Margarida en la seva dimensió més planyívola, les profecies de la Mare Ràfols, el fenomen de Fàtima i les proclames relatives a un patriotisme exaltat. Aquestes qüestions es propaguen i comenten amb freqüència i interès. Cobren un protagonisme immerescut des del dogma i la pastoral. Es tracta d'assumptes que confinen amb el gust pel misteri, els fenòmens extrasensorials, les

aparicions, la por davant les amenaces, els extremismes. Assumptes que barregen el xovinisme amb la religiositat. Pel que fa al patriotisme exaltat es comprèn en certa manera que el moment històric viscut per l'Església portés a decantar-se pel Moviment Nacional. Però es van donar comportaments i discursos que avui dia fan empegueir els fidels més conscients.

IV. IV El Fundador i la Congregació

- El perfil del Fundador sembla perdre humanitat i dinamisme. Se l'allunyà situant-lo dalt d'una peanya i impedit el benefici del seu exemple en la vida diària. Una persona extremadament austera, que cerca la mortificació sempre que pot, que sembla feta per seure en el confessional, que evita qualsevol contacte amb la dona, fins i tot visual, mes aviat mou a confessar que no tenim forces per seguir els seus passos. Les darreres biografies publicades ofereixen un perfil més humà i atractiu.
- El procés de beatificació del Fundador fa molt de temps que està iniciat i es va anar enriquint en el transcurs dels anys. Però fa la impressió de que no s'acabà de dur amb el rigor requerit. Avui dia tenim la teoria ben acabada, però potser ha minvat l'interès en aquest punt i, per altra banda, la necessitat de presentar dos miracles dificulta l'assumpte i el sostrau del control de l'Institut.
- Els ministeris de la Congregació des de fa anys graviten entorn de les parròquies. No surten vocacions per als col·legis als diferents llocs on la Congregació desplega el seu ministeri. No és imprescindible que hi dediqui molts membres, però sí molt convenient que algun pugui estar en l'equip de direcció. D'altra banda el ministeri de la predicació (missions, exercicis espirituals, etc.) no el faciliten les circumstàncies que ens toca viure. Els professors a centres de Teologia són ben comptats.